

**فتاوى الحج والعمرة والزيارة
(الجمعية)**

**Fetvatë rreth Haxhit, Umres
dhe Vizitës**

Fetvatë rreth Haxhit, Umres dhe Vizitës të cilat u nevojiten shpesh atyre që kryejnë Umren.¹

"Komisioni Shkencor" pranë "Shoqatës së Shërbimit ndaj Mesazhit Islam në Gjuhë të Ndryshme".

Së pari: Fetva të Përgjithshme

Pyetje: "A është e lejuar që babai im të kryejë Umre me para të marra hua nga banka?"

Përgjigje: Kushdo që dëshiron të kryejë Haxhin ose Umren për vete apo për dikë tjetër, duhet të sigurojë shpenzime të pastra e të lejueshme, sepse Allahu është i pastër dhe nuk pranon veçse atë që është e pastër.

Huamarrja me interes nga banka nuk lejohet, sepse konsiderohet kamatë, dhe Profeti (paqja qoftë mbi të!) e ka mallkuar atë që e ha, e jep, e shkruan dhe ata që janë dëshmitarë të kamatës, duke thënë: "Të gjithë janë të njëjtë." Ngrënia e haramit është shkak për mospranimin e lutjes dhe veprës. Por nëse huaja është pa interes, nuk ka problem.

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm - Koleksioni i Dytë 10/353.

¹ I kemi përzgjedhur nga "Koleksioni i Fetvave" të "Komisionit të Përhershëm të Fetvave në Mbretërinë e Arabisë Saudite", dhe i kemi shkurtuar pyetjet në një mënyrë që i përshtatet kësaj broshure.

Pyetje: "A është e vërtetë se ai që largohet nga Meka për 40-të ditë është i detyruar të kryejë Umre, edhe nëse e ka kryer më parë disa herë?"

Përgjigje: Umreja është detyrim vetëm një herë në jetë për çdo musliman të përgjegjshëm dhe të aftë. Gjithçka përtej kësaj është Sunet. Umreja mund të kryhet në çdo kohë dhe nuk ka afat të caktuar.

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm -Koleksioni i Dytë 10/20.

Pyetje: "A është e lejuar të kryhet Umreja në çdo kohë të vitit?"

Përgjigje: Po, është e lejuar të kryhet Umre në të gjitha ditët e vitit, përfshirë muajt e Haxhit. Nëse dikush e kryen Umren gjatë muajve të Haxhit dhe më pas Haxhin, atëherë ai ka bërë "temettuë" e nëse e kryen bashkë me Haxhin, atëherë ai ka bërë "kiran", dhe secili prej këtyre dyve duhet të bëjë kurban nëse nuk është nga banorët e Mekës. E nëse haxhiu e kryen Umren në muajin e Dhulhixhes pasi të kenë kaluar ditët e Teshrikut, kjo është e lejuar dhe ai nuk e ka për detyrë të bëjë kurban.

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm - Koleksioni i Parë 11/316.

Pyetje: A mundet një njeri të kryejë Umren përpara se të bëjë Haxhin e detyrueshëm?

Përgjigje: Po, është e lejuar të bëhet Umreja përpara Haxhit. Profeti (paqja qoftë mbi të!) dhe

shokët e tij e kanë bërë Umren para Haxhit të detyrueshëm.

Fetvatë e Komisionit të Përherëshëm - Koleksioni i Parë 11/318.

Pyetje: Cili është gjykimi për përsëritjen e Umres disa herë brenda vitit?

Përgjigje: Mendimi i saktë është se lejohet përsëritja e Umres disa herë në vit, sepse Profeti (paqja qoftë mbi të!) ka thënë:

«العمرة إلى العمرة كفارة لما بينهما، والحج المبرور ليس له جزاء إلا الجنة»

"Umret njëra pas tjetrës janë shlyerje për mëkatet që bëhen ndërmjet tyre, dhe Haxhi i pranuar nuk ka shpërblim tjetër veçse Xhenetin." Unanimisht i saktë.

Fetvatë e Komisionit të Përherëshëm - Koleksioni i Parë 11-334.

Pyetje: Një person kryen Umre si pjesë e Haxhit "temettue", dhe më pas dëshiron të bëjë Umre për një nga prindërit e tij. Si duhet të veprojë?

Përgjigje: Është më mirë që ai që është duke bërë temettue të qëndrojë në Mekë pas përfundimit të Umres dhe të presë deri sa të fillojë Haxhi dhe të mos e përsërisë Umren, derisa të kryejë Haxhin. Pas përfundimit të Haxhit, nuk ka problem të dalë jashtë territorit të shenjtë në vendin e quajtur "Ten'im" dhe të bëjë Umre për vete apo për ndonjërin nga prindërit e tij të ndjerë ose të paafte

nga pleqëria apo sëmundja e pashërueshme...etj. Nuk ka asnjë problem nëse e bën një gjë të tillë mbështetur në fjalën e përgjithshme të Pejgamberit (paqja qoftë mbi të!):

«العمره إلى العمرة كفارة لما بينهما والحج المبرور ليس له جزاء إلا الجنة»

"Umret nga njëra te tjetra janë shlyerje për mëkatet e bëra ndërmjet tyre, kurse për Haxhin e pranuar nuk ka shpërblim tjetër përveç Xhenetit". Unanimisht i saktë.

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm - Koleksioni i Dytë 10/117.

Pyetje: Cili është gjykimi për atë që kryen më shumë se një Umre dhe për çdo Umre del në Ten'im për të bërë ihram?

Përgjigje: Përsëritja e Umres nga ana e atij i cili vjen në Mekë për një kohë të shkurtër, nuk është prej praktikës së Profetit (paqja qoftë mbi të!) apo sahabëve (Allahu qoftë i kënaqur me ta!). Nëse do të kishte qenë më e mirë, ata do ta kishin bërë të parët. Për atë që vjen në Mekë dhe e kryen Haxhin, është e rekomanduar që të shumëfishojë tavafin, leximin e Kuranit, faljen e namazeve dhe bamirësinë. Por nëse bën Umre për vete apo për të tjerë si të vdekurit apo të sëmurët e pashërueshëm, nuk ka problem – nëse kjo nuk shkakton vështirësi për të apo të tjerët, veçanërisht gjatë periudhave të

dyndjes. Kjo pasiqë Pejgamberi (paqja qoftë mbi të!) ka thënë:

«العمره إلى العمرة كفارة لما بينهما، والحج المبرور ليس له جزاء إلا الجنة»

"Umret nga njëra te tjetra janë shlyerje për mëkatet e bëra midis tyre, e ndërsa Haxhi i pranuar nuk ka shpërblim tjetër veçse Xhenetin." Dhe pasiqë është vërtetuar prej tij (paqja qoftë mbi të!) se ai urdhëroi Aishen (Allahu qoftë i kënaqur prej saj!) që të bënte Umre nga Ten'imi pasi ishte çliruar nga Haxhi dhe Umreja e saj e parë, kur ajo i kërkoi leje për këtë.

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm - Koleksioni i Dytë 10/355.

Së dyti: Fetvatë lidhur me Mikatet

Pyetje: Nëse dikush dëshiron të kryejë Haxhin ose Umren, por i shkakton vështirësi ihrami gjatë fluturimit, dhe për më tepër nuk e di vendndodhjen e mikatit, a i lejohet të vonojë ihramin deri në Xhiddeh?

Përgjigje: Nëse dikush dëshiron të bëjë Haxhin ose Umren dhe është në avion, lejohet të bëjë larjen (guslin) në shtëpi, dhe të veshë rrobat e ihramit nëse dëshiron. Kur t'i afrohet mikatit dhe të ketë mbetur distancë e shkurtër deri tek ai, ai duhet të hyjë në ihram dhe të bëjë nijetin e Haxhit ose të Umres, dhe kjo nuk është e vështirë. Nëse nuk e di vendndodhjen e mikatit, duhet të pyesë pilotin, ose një

nga ndihmësit e tij, ose ndonjë nga stjuardët, apo ndonjë pasagjer të besueshëm me përvojë.

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm - Koleksioni i Parë 11/153.

Pyetje: "A lejohet për një person që dëshiron të kryejë Umren dhe udhëton me avion, që të thotë Telbijen e Umres (ta nisë Umren me gojë) pa veshur rrobat e ihramit, meqë dëshiron të mbarojë disa punë në Xhiddeh, dhe pas përfundimit të punëve të hyjë në ihram nga Xhiddeja dhe të shkojë për të kryer Umren? Ose çfarë tjetër duhet të bëjë?"

Përgjigje: "Kushdo që niset për udhëtim me qëllim për të kryer Haxhin ose Umren, nuk i lejohet të kalojë mikatin pa hyrë në ihram për Haxhin ose Umren, të zhvishet nga rrobat e qepura dhe të ruhet nga ndalesat e ihramit."

Për rrjedhojë: "Nuk të lejohet të veprosh ashtu siç the në pyetje, sepse bie ndesh me gjykimin fetar. Por nuk ka asnjë të keqe të shkosh në Xhiddeh pa hyrë në ihram për të kryer punët e tua, e pastaj të kthehesh në mikat dhe të hysh në ihram për Haxh ose Umre."

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm - Koleksioni i Dytë 10/81.

Pyetje: "A është e vlefshme që një person që shkon për Haxh ose Umre të hyjë në ihram nga vendi i Abar Ali në Medine, ndërkohë që ka zbritur

në aeroportin e Xhiddes, por e ka planifikuar që më parë të shkojë në Medine, dhe pastaj të hyjë në ihram nga atje?"

Përgjigje: "Nëse pelegrini zbret në aeroportin e Xhiddes dhe dëshiron të shkojë nga Xhiddeja në Medine para Haxhit, atëherë kur ta përfundojë vizitën në Medine dhe të dëshirojë të kthehet në Mekë për të kryer Haxhin ose Umren, ai hyn në ihram nga mikati i Medines, "Dhul Hulejfe" i quajtur "Abar Ali", sepse ai merr gjykimin e banorëve të Medines. Bazuar në fjalën e Profetit (paqja qoftë mbi të!) për mikatet:

«هن لمن أتى عليهن من غير أهلهن ممن أراد الحج أو العمرة»

'Ato janë për banorët e atyre vendeve dhe për çdo person tjetër që kalon andej me qëllim kryerjen e Haxhit ose Umres.'" Hadithi është unanimisht i saktë.

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm - Koleksioni i Dytë 10/94.

Pyetje: "Nëse një person e bën një Umre ditën e xhuma të një muaji të caktuar, dhe pastaj shkon në një krahinë tjetër, e pas dy ose tre ditësh kthehet në Mekë dhe dëshiron të bëjë një umre të dytë, a lejohet ta bëjë atë pa veshur rrobat e ihramit?"

Përgjigje: "Kushdo që dëshiron të kryejë Umre, duhet të hyjë në ihram nga mikati që kalon rrugës për në Mekë, dhe nuk i lejohet ta kalojë atë pa hyrë

në ihram, sepse Profeti (paqja qoftë mbi të!) i përcaktoi këto mikate për hyrjen në ihram për këdo që dëshiron të bëjë Haxh ose Umre, qoftë për herë të parë apo për herë të dytë apo më shumë. Sa i përket atij që gjendet brenda kufijve të mikateve, ai hyn në ihram nga vendi ku vendos të kryejë Umren, përveçse nëse është në Mekë, atëherë duhet të dalë jashtë territorit të shenjtë për të hyrë në ihram për Umre, siç bëri Aishja (Allahu qoftë i kënaqur me të!) me urdhërin e Profetit (paqja qoftë mbi të!)."

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm - Koleksioni i Dytë 10/354.

Pyetje: "Cili është gjykimi për atë që kryen një Umre për veten e tij dhe më pas një tjetër për babanë e tij nga vendi i ihramit në Mekë (Ten'im)?"

Përgjigje: "Nëse kryen një Umre për veten, pastaj del nga ihrami dhe dëshiron të bësh një Umre për babanë tënd, i cili ka vdekur apo është i paaftë, atëherë del jashtë territorit të shenjtë si në Ten'im, hyn në ihram për Umre nga atje, dhe nuk je i detyruar të shkosh përsëri në mikat."

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm - Koleksioni i Parë 11/135.

Së treti: Fetvatë rreth Ihramit dhe ndalesave të tij

Pyetje: "Nëse një person vesh rrobat e ihramit për Umre ose Haxh dhe pastaj i heq ato, çfarë detyrimi ka ai?"

Përgjigje: "Nëse ka veshur dy copat e ihramit, pa e bërë nijetin për të hyrë në Haxh ose Umre dhe nuk e ka shqiptuar telbijen, atëherë ai ka të drejtë të zgjedhë: nëse dëshiron, mund të hyjë në Haxh ose Umre, dhe nëse dëshiron mund të mos e bëjë këtë, dhe nuk detyrohet asgjë nëse e ka kryer më parë Haxhin dhe Umren.

Por nëse ai ka bërë nijet për të hyrë në Haxh ose Umre, atëherë nuk i lejohet ta anulojë këtë ose të tërhiqet, por është i detyruar ta përfundojë atë që ka bërë nijet kur ka hyrë në ihram, sipas mënyrës së ligjshme, për shkak të fjalës së Allahut të Lartësuar:

(وَأَتَمُوا الْحَجَّ وَالْعُمْرَةَ لِلَّهِ).

"Dhe përmbusheni Haxhin dhe Umren për hir të Allahut."

Po ashtu, nga kjo kuptohet se muslimani kur hyn në Haxh ose Umre me nijet, nuk i lejohet të heqë dorë, por është i detyruar ta përfundojë atë që ka filluar, për shkak të ajetit të përmendur, përveç nëse ka vendosur një kusht që ai do të lirohet nga detyra e Haxhit ose e Umres nëse i del një problem. Nëse problemi, të cilit i druhej, shfaqet, atëherë ka të drejtë të dalë nga ihrami. Kjo mbështetet në fjalën e Profetit (paqja qoftë mbi të!) drejtuar Duba-

ah binti Zubejrit kur i tha: "O Pejgamber i Allahut, unë dua të bëj Haxhin por jam sëmure!"

«حجي واشترطي أن محلي حيث حبستني»

dhe ai i tha: "Bëje Haxhin dhe vendos kushtin se lirimi im nga ihrami është aty ku do të më pengojë sëmundja." Unanimisht i saktë.

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm - Koleksioni i Parë 11/166.

Pyetje: "Një grua hyri në ihram për Umre, pastaj i erdhi cikli dhe nuk bëri tavaf e as sa'j. Ajo u kthye në shtëpi dhe doli nga ihrami. A ka ajo ndonjë përgjegjësi në këtë rast? Po nëse nuk ka dalë ende nga ihrami, çfarë detyrohet të bëjë?"

Përgjigje: "Nëse një grua hyn në ihram për Umre dhe më pas i vijnë menstruacionet dhe del nga ihrami para se të bëjë tavaf dhe sa'j, nëse nuk e di rregullin për këtë situatë dhe burri i saj nuk ka pasur marrëdhënie me të, ajo duhet të përfundojë Umren pasi t'i përfundojnë menstruacionet dhe pasi të jetë larë, të bëjë tavafin dhe sa'jin dhe të dalë nga ihrami duke shkurtuar flokët, dhe nuk ka ndonjë përgjegjësi tjetër.

E nëse ka pasur marrëdhënie intime, atëherë kjo Umre është e pavlefshme, por ajo duhet të kryejë tavafin, sa'jin dhe dhe të presë flokët, pastaj duhet ta kompensojë me një Umre tjetër nga mikati nga ku kishte hyrë në Umren e parë, dhe duhet të therë

një kurban: një qingj gjatë muajsh ose një kec një-vjeçar dhe mishi të shpërndahe në Mekë për të varfrit e saj.

Por nëse nuk ka dalë nga ihrami i Umres, ajo duhet ta përfundojë Umren, të bëjë tavafin, sa'jin dhe të presë flokët. Ndërkohë menstruacionet nuk e prishin Umren në asnjë rast.

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm - Koleksioni i Parë 11/323.

Pyetje: "A lejohet përdorimi i sapunit me aromë për atë që është në ihram?"

Përgjigje: "Nuk lejohet që ai që është në ihram – qoftë burrë apo grua – të përdorë parfumin, këtu përfshihet dhe përdorimi i sapunit me aromë. Kushdo që përdor parfum me vetëdije, duhet të japë fidje (shpagim). Ndërsa ai që nuk ka dijeni për rregullin ose e ka harruar, nuk ka detyrime, bazuar në fjalën e Allahut të Madhëruar:

(ربنا لا تؤاخذنا إن نسينا أو أخطأنا)،

“Zoti ynë, mos na ndëshko nëse harrojmë apo gabojmë.” Dhe në fjalën e Profetit (paqja qoftë mbi të!):

«رفع عن أمتي الخطأ والنسيان وما استكرهوا عليه».

“Umetit tim i janë falur gabimi, harresa dhe ajo që janë detyruar ta bëjnë.”

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm - Koleksioni i Dytë 10/137.

Pyetje: "Para se të hyja në Qabe shkova në tualet dhe pa dashje vendosa ihramin mbi kokë për pak kohë, pastaj e kujtova dhe e hoqa. A kam ndonjë përgjegjësi?"

Përgjigje: "Nëse personi në ihram kryen një nga ndalesat e ihramit nga harresa, ai është i detyruar të ndalojë menjëherë sapo të kujtohet, dhe nuk ka asnjë përgjegjësi në këtë rast, as nuk është i detyruar të japë fidje (shpagesë), për shkak të fjalës së Allahut:

(ربنا لا تؤاخذنا إن نسينا أو أخطأنا)

"Zoti ynë, mos na ndëshko nëse harrojmë apo gabojmë." Është transmetuar nga rrugë të sakta prej Pejgamberit (paqja qoftë mbi të!) se Allahu i Madhëruar në përgjigje të kësaj ka thënë: "Nuk do ju ndëshkoj" Gjithashtu është transmetuar nga Pejgamberi (paqja qoftë mbi të!) se ka thënë:

«عفي لأمتي عن الخطأ والنسيان وما استكرهوا عليه».

"Umetit tim i janë falur gabimi, harresa dhe ajo që janë detyruar ta bëjnë."

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm - Koleksioni i Dytë 10/149.

Pyetje: "Unë, gruaja dhe motra ime bëmë Umre gjatë Ramazanit, dhe nga padija i urdhërova të dyja të vishnin doreza gjatë ihramit. Çfarë duhet të bëjmë?"

Përgjigje: "Nëse femra e cila është në ihram i ka veshur dorezat nga mosnjohja e rregullit, atëherë nuk ka asnjë detyrim. Por nëse e mëson rregullin gjatë ihramit, është e detyruar t'i heqë menjëherë."

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm - Koleksioni i Dytë 10/156.

Pyetje: "Unë dhe gruaja ime hymë në ihram për Umre. Pas ihramit, asaj i erdhën menstruacionet dhe, nga padija për rregullin, unë hoqa ihramin dhe nuk shkuam në Mekë. Më pas, në Ramazanin e këtij viti bëmë një tjetër Umre. Ju lutem, cili është gjykimi në këtë rast dhe çfarë duhet të bëjmë tani?"

Përgjigje: "Duhej të kishit vazhduar Umren dhe të mos e kishit ndërprerë. Veshja e rrobave të zakonshme dhe ndryshimi i nijetit të ihramit nuk e ndryshon situatën. Umra e dytë konsiderohet si vazhdim i së parës. Por nëse ka pasur marrëdhënie intime gjatë periudhës mes dy Umreve, atëherë jeni të detyruar të bëni një Umre tjetër nga mikati i parë nga ku patët hyrë në ihram për Umren e parë, dhe secili prej jush të paguaj fidjen, duke therur një dele për secilin nga ju, dhe mishi të shpërndalet për të varfrit e vendit të shenjtë.

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm - Koleksioni i Dytë 10/384.

Pyetje: "Cili është gjykimi për mbajtjen e çantës së brezit në formë rripi prej lëkure të qepur me

makinë si dhe gjykimi i veshjes së këpucëve të qepura?"

Përgjigje: "Lejohet që ai që është në ihram për Haxh ose Umre të veshë rrip ose këpucë, edhe nëse janë të qepura me makinë."

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm - Koleksioni i Parë 11/170.

Pyetje: "Kur hyra në ihram nga vendi i quajtur "Abar Ali" dhe udhëtuam drejt Mekës, u lodha shumë dhe më kapën ethe të forta. Sakaq më zuri gjumi dhe e mbulova kokën. A kam ndonjë përgjegjësi për këtë?"

Përgjigje: "Po, duhet të japësh fidje (shpagim): të agjërosh tre ditë, ose të ushqesh gjashtë të varfër, ose të therësh një dele në vendin e shenjtë."

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm - Koleksioni i Parë 11/181.

Pyetje: "A lejohet të vesh çorape në këmbë dhe të bëj tavaf me to? Dhe a konsiderohen çorapet si të qepura?"

Përgjigje: "Nuk lejohet që burri i futur në ihram për Haxh ose Umre të veshë çorape. Nëse ka nevojë për arsye shëndetësore, atëherë lejohet, por është i detyruar të japë fidje (shpagim): agjërim tre ditë, ose ushqim për 6-të të varfër, ose therje e një deleje."

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm - Koleksioni
i Parë 11/183.

Pyetje: "A i lejohet të pastrojë të gjithë trupin për freski atij që është në ihram? Dhe pse?"

Përgjigje: "Po, i lejohet muslimanit që është në ihram të pastrojë të gjithë trupin për t'u freskuar, sidomos nëse ka vapë, dhe kjo e ndihmon për t'u forcuar në ibadet. Por duhet të ketë kujdes që gjatë larjes të mos i bien qime apo pjesë nga lëkura.

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm - Koleksioni
i Parë 11/184.

Pyetje: "Nëse ai që është në ihram shkel me makinë mbi një pemë ose bimë, a ka ndonjë detyrim?"

Përgjigje: "Nëse kjo ndodh jashtë territorit të shenjtë, nuk ka asnjë detyrim, por duhet të kompensojë pronarin nëse ka dëmtuar një pemë apo bimë që është pronë e dikujt. Po ashtu nëse është brenda territorit të shenjtë dhe pema apo bima është pronë e dikujt, ai duhet ta dëmshpërblejë atë. Nëse nuk është pronë e askujt, nuk ka përgjegjësi, por sërish nuk është e lejuar që ta bëjë me qëllim, sepse një gjë e tillë është ndaluar nga Profeti (paqja qoftë mbi të!).

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm - Koleksioni
i Parë 11/185.

Pyetje: "A i lejohet burrit ose gruas që është në ihram të ndërrojë rrobat e ihramit me një palë tjetër gjatë Haxhit ose Umres?"

Përgjigje: Po, i lejohet personit në ihram të ndërrojë rrobat e ihramit me të tjera, dhe kjo nuk ndikon aspak në vlefshmërinë e ihramit të Haxhit apo të Umres.

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm - Koleksioni i Parë 11/185.

Pyetje: "Gjatë lutjes dhe prekjes së Qabes në zonën e "Mutezemit", pashë që dora ime kishte prekur vajin aromatik të Qabes dhe atë e përdora për të lyer trupin, flokët dhe rrobat. Cili është gjykimi për parfumosjen time me parfumin e Qabes, të cilin në fillim e preka pa vetëdije dhe i cili pasi mora abdes u hoq pothuajse i tëri?"

Përgjigje: "Ti e ke prekur me dorë pa vetëdijen tënde vajin aromatik të Qabes, por më pas e ke përdorur për të lyer trupin dhe rrobat, ndërkohë që ishe në ihram dhe e kishe të ndaluar ta bëje një gjë të tillë, andaj ti duhet të japësh fidje (shpagesë): të agjërosh 3 ditë, ose të ushqesh 6 të varfër, ose të therësh një dele. Por, nëse nuk e ke ditur gjykimin ose ke harruar, nuk ke asnjë përgjegjësi."

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm - Koleksioni i Parë 11/186.

Pyetje: "Një grua bëri tri Umre, ndërkohë që kishte veshur nikab (burka) dhe mbi të vendoste herë pas here një mbulesë të hollë, duke e ngritur ose ulur sipas rastit. Ajo nuk e dinte gjykimin për mbajtjen e nikabit në ihram. Cili është gjykimi për këtë rast, shejh i nderuar?"

Përgjigje: "Nuk lejohet që gruaja që është futur në ihram për Haxh ose Umre të mbulojë fytyrën me nikab (burka). Por nëse pranë saj ka burra të huaj, ajo duhet ta mbulojë fytyrën me shaminë e saj, siç bënë gratë e Profetit (paqja qoftë mbi të!) gjatë Haxhit të Lamtumirës. Përderisa ajo nuk e dinte gjykimin, nuk ka asnjë përgjegjësi për këtë veprim, sepse është e justifikuar me padije.

Fetvatë e Komisionit të Përherëshëm - Koleksioni i Parë 11/194.

Së katërti: Fetvatë e Tavafit

Pyetje: "Kam kryer ritualet e Umres dhe për shkak të mosnjohjes sime të plotë të riteve, kur fillova tavafin nuk e nisa nga Guri i Zi, por nga këndi jemenas (Ruknul Jemani), këtë e bëra ngaqë nuk i dija kushtet dhe veprimet e detyrueshme të tavafit. Ndërsa pjesën tjetër të riteve e kam bërë siç duhet, inshaAllah. Kërkoj nga shkëlqesia juaj të më njoftoni për pasojat e kësaj që kam bërë?"

Përgjigje: "Ajo që ka bërë pyetësi, duke filluar tavafin nga këndi jemenas është gabim, pasi fillimi i tavafit duhet të jetë nga Guri i Zi. Por ky gabim nuk

ndikon në vlefshmërinë e tavafit të tij, pasi kjo llogaritet si shtesë në xhiron e parë, dhe kjo nuk e dëmton tavafin nëse e ka plotësuar xhiron e shtatë, duke e mbyllur te Guri i Zi."

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm - Koleksioni i Dytë 10/210.

Pyetje: "A është mbulimi i shpatullës në tavaf Sunet? Çfarë detyrimi ka ai që e harron këtë? A mjafton puthja e Gurit të Zi pa thënë 'Bismilah, Allahu Ekber'? Po ai që ka harruar ta thotë këtë dhe është mjaftuar me puthjen e Gurit të Zi, dhe është kujtuar më pas kur është larguar dhe e ka thënë duke shkuar te Mekami i Ibrahimit?

Përgjigje: "Idtibaja (zbulimi i shpatullës së djathtë, duke e futur rrobën nën sqetull dhe mbulimi i shpatullës së majtë) është Sunet vetëm në tavafin e parë kur arrihet në Mekë: në tavafin e Umres për atë që bën temettuë dhe në tavafin e mbërritjes për atë që bën kiran ose ifrad. Kush e lë, nuk ka ndonjë detyrim.

Sa i përket tekbitit dhe bismilahit, nuk ka detyrime për lënien e tyre, sepse tekbiti, dhikri, dhe dua ja gjatë tavafit dhe sa'jit janë të gjitha Sunet dhe nuk janë të detyrueshme. E detyrueshme është bërja e tavafit dhe e sa'jit me nijet nga momenti i nisjes.

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm - Koleksioni i Dytë 10/210.

Pyetje: "Gjatë tavafit mbaj vajzën time të vogël, e cila mban pelena, dhe kam dëgjuar se tavafi në këtë gjendje nuk lejohet, sepse pelena si zakonisht mund të jetë ndotur me urinë. Cili është gjykimi për këtë, shejh i nderuar?"

Përgjigje: "Lejohet të mbash fëmijën gjatë tavafit edhe nëse ka pelena, për sa kohë që nuk është rënë ndonjë papastërti në trupin apo rrobat e personit që bën tavafin. E njëjta gjë vlen edhe për namazin me të.

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm - Koleksioni i Dytë 10/236.

Pyetje: "A i lejohet gruas me menstruacione të bëjë tavaf?"

Përgjigje: Jo, nuk i lejohet derisa të pastrohet dhe të lahet nga menstruacionet, sepse Profeti (paqja qoftë mbi të!) i tha Aishes kur i erdhën menstruacionet:

«لا تطوفي بالبيت حتى تطهري»

"Mos bëj tavaf në Qabe derisa të pastrohesh."

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm - Koleksioni i Dytë 10/249.

Pyetje: "A i lejohet gruas të bëjë tavaf dhe sa'j vetë, ndërsa burri apo mahremi i saj e pret diku në

vendin e shenjtë, derisa të përfundojë Umren, duke mos e shoqëruar atë gjatë tavafit dhe sa'jit?"

Përgjigje: "Nuk është prej kushteve të vlefshmërisë së tavafit apo sa'jit që mahremi të jetë me të gjatë tavafit apo sa'jit të Haxhit ose të Umres. Mahremi është kusht vetëm për udhëtimin e Umres, Haxhit...etj.

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm - Koleksioni i Dytë 10/353.

Pyetje: "Nëse dikush që është në xhiron e pestë të tavafit, e ndërpret tavafin ngaqë thirret ikameti dhe falet me xhemat, pastaj kthehet për të vazhduar tavafin, a duhet ta rifillojë xhiron e pestë nga e para nga Guri i Zi, apo e vazhdon nga vendi ku e la?"

Përgjigje: "Në këtë rast, ai nuk e rifillon nga e para xhiron e pestë, por e vazhdon nga vendi ku e ndërpreu për të falur namazin me imamin."

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm - Koleksioni i Parë 11/230.

Pyetje: "A ka zbritur Guri i Zi nga qielli apo është një gur si gjithë të tjerët?"

Përgjigje: "Guri i Zi është i veçantë, dhe Allahu i Lartësuar ka dashur që ai të jetë në këndin e Qabes në drejtim të së cilës ne falemi dhe e ka bërë atë pjesë të ritualeve tona, duke na urdhëruar ta puthim apo ta prekim gjatë tavafit, kur është e mundur, e nëse nuk është e mundur të preket,

bëhet shenjë me dorë drejt tij në çastin kur jemi përballë tij dhe thuhet tekbiri. Është përmendur në hadith, të cilin e ka transmetuar Tirmidhiu e të tjerë se Guri i Zi ka zbritur nga Xheneti, por hadithi ka dobësi në zinxhirin e transmetimit.

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm - Koleksioni i Parë 11/228.

Pyetje: "A është e lejuar ose e ndaluar të puthësh Qaben e Bekuar gjatë ritualve të Haxhit ose të Umres?"

Përgjigje: "Është ligjëruar vetëm puthja e Gurit të Zi. Profeti (paqja qoftë mbi të!) ka puthur vetëm atë dhe jo pjesë të tjera të Qabes së Bekuar."

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm - Koleksioni i Parë 11/228.

Pyetje: "A mund ta puthë gruaja Gurin e Zi, ndërsa rreth saj ka burra të huaj?"

Përgjigje: "Puthja e Gurit të Zi gjatë tavafit është Sunet i fortë nëse bëhet pa shtyrje e pa shkaktuar shqetësim, siç ka vepruar dhe Profeti (paqja qoftë mbi të!). Nëse ka shtyrje e shqetësim, duhet lënë dhe duhet të bëhet vetëm shenjë me dorë, sidomos për femrën, sepse ajo është auret dhe se shtyrja nuk lejohet as për burrat e jo më për femrat. Gjithashtu nuk i lejohet ta zbulojë fytyrën gjatë puthjes së Gurit të Zi në rast se nuk ka shtyrje, për shkak se aty ndodhen burra që janë të huaj për të.

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm - Koleksioni
i Parë 11/229.

Pyetje: "A është e lejuar për haxhiun dhe umrexhiun të hyjë brenda Hixhrit të Ismailit gjatë tavafit?"

Përgjigje: "Jo, nuk lejohet të hysh në Hixhrin e Ismailit gjatë tavafit, nëse hyn tavafi nuk është i saktë, sepse ai është pjesë e Qabes, dhe Allahu i Madhëruar ka urdhëruar të bëhet tavaf rreth Qabes (jo brenda saj):

(وليطوفوا بالبيت العتيق)

"Le të bëjnë tavaf rreth Shtëpisë së Lashtë (Qabes)."¹ Dhe sepse Muslimi dhe të tjerë kanë transmetuar nga Aishja (Allahu qoftë i kënaqur me të!) se ka thënë:

«سألت رسول الله صلى الله عليه وسلم عن الحجر، فقال: "هو من البيت" || ، وفي لفظ قالت: إني نذرت أن أصلي في البيت، قال:

"E pyeta Profetin (paqja qoftë mbi të!) për Hixhrin dhe ai më tha: 'Ai është pjesë e Qabes'" Ndërsa sipas një versioni tjetër ajo i tha se ishte zotuar të falej në Qabe dhe ai i tha:

«صلي في الحجر، فإن الحجر من البيت» .

"Falu tek Hixhri sepse ai është pjesë e Qabes."²

¹ [Haxh: 29]

² [Haxh: 29]

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm - Koleksioni
i Parë 11/233.

Së pesti: Fetvatë e Sa'jit

Pyetje: "Në lidhje me vrapimin (hervelen) ndërmjet dy shenjave të gjelbra gjatë sa'jit (ecjes mes Safasë dhe Mervasë), përsa i përket grave, nuk kam gjetur në leximet e mia të kufizuara në librat e fikhut në kapitullin e Haxhit dhe Umres ndonjë gjë që e ndalon gruan të bëjë hervele (të vrapojë gjatë sa'jit). Por kam dëgjuar një herë nga një dijetar në televizion se gruaja nuk bën hervele gjatë sa'jit, dhe se kjo është vetëm për burrat, dhe se kjo është më e përshtatshme për ruajtjen e gruas, që të mos i dalin në pah bukuritë e saj gjatë herveles. Por ai nuk solli asnjë argument për këtë që tha. Thashë me vete: "Nëse vërtet është mendim i nxjerrë me ixhtihad, atëherë edhe herveleja është Sunet që ka filluar që nga Haxherja (Allahu qoftë i kënaqur prej saj!). Por, falë Allahut, e kuptoj se çfarë është mendimi i përfituar me ixhtihad dhe falë Allahut që feja nuk është me mendime personale, siç ka thënë edhe udhëheqësi i besimtarëve Aliu (Allahu qoftë i kënaqur prej tij!). Na sqaroni, Allahu ju bekoftë!

Përgjigje: Ibnul-Mundhiri ka thënë: "Të gjithë dijetarët janë të një mendimi se gratë nuk e kanë për detyrë të bëjnë ritualin e vrapimit rreth Qabes, as ndërmjet Safasë dhe Mervasë, dhe as kanë për detyrë të bëjnë idtiba (zbulimin e njërit prej

supeve). Kjo për shkak se qëllimi i këtyre veprimeve është shfaqja e forcës, e kjo nuk kërkohet nga gratë. Përkundrazi, nga gratë kërkohet që të mbulohen, ndërsa vrapimi dhe zbulimi i supit e ekspozojnë femrën ndaj zbulimit të trupit."

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm - Koleksioni i Parë 11/226.

Së gjashti: Fetvatë e lirimit nga Umreja

Pyetje: "Një person bëri Umre këtë javë dhe e rruajti kokën, dhe ndërkohë planifikon të bëjë një Umre tjetër javën që vjen, mirëpo flokët i ka shumë të shkurtër dhe ndoshta nuk i kanë dalë ende. Çfarë duhet të bëjë?"

Përgjigje: "Kushdo që kryen Haxh ose Umre, duhet të rruajë ose të shkurtojë flokët. Nëse nuk ka aspak flokë në kokë, atëherë ai është i liruar nga ky detyrim, dhe Haxhi apo Umreja e tij është e saktë."

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm - Koleksioni i Parë 11/327.

Pyetje: "Një grup njerëzish kryen Umren, dhe njëri prej tyre rruajti kokën e të tjerëve, pastaj ata ia rruajtën atij dhe kështu ata dolën nga ihrami. A ka ndonjë problem në këtë?"

Përgjigje: "Nuk ka asnjë problem që një person, i cili është në ihram, të rruajë kokën e dikujt tjetër që

është në ihram dhe që dëshiron të lirohet nga ihrami, sepse rruajtja në këtë rast është e lejuar.

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm - Koleksioni i Dytë 10/146.

Pyetje: "Cila është mënyra e saktë dhe më e mirë për të rruar flokët në Haxh dhe Umre, me brisk apo me makinë? Apo të dyja mënyrat janë njësoj?"

Përgjigje: "Qëllimi është që të realizohet rruajtja ose shkurtimi i flokëve, me çfarëdo mjeti. Ndonëse rruajtja është më e preferuar. Rruajtja nënkupton heqjen e krejt flokëve me brisk apo ndonjë mjet tjetër. Profeti (paqja qoftë mbi të!) është lutur për falje dhe mëshirë për ata që rruajnë kokën tre herë dhe për ata që i shkurtojnë flokët është lutur vetëm një herë."

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm - Koleksioni i Dytë 10/201.

Pyetje: "Nëse dikush që jeton në Xhidde bën Umre dhe e rruan kokën pasi kthehet në Xhidde, si gjykohet ky veprim?"

Përgjigje: "Nuk ka ndonjë problem nëse e rruan kokën për Umre ose Haxh brenda apo jashtë vendit të shenjtë. Por në Umre, nuk lejohet personi të çlirohet nga ihrami deri sa të ketë rruar ose shkurtuar flokët. Ndërsa në Haxh, pasi të ketë hedhur gurët, të ketë bërë tavafin dhe sa'jin, nuk

lejohet të ketë marrëdhënie me gruan para rruajtjes ose shkurtimit të flokëve."

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm - Koleksioni i Dytë 10/203.

Pyetje: "Një person erdhi në Xhidde, pastaj ditën tjetër shkoi për të kryer Umren e parë në jetën e tij. Shkoi me një të afërm dhe e përfundoi Umren. Pas përfundimit të sa'jit, i thashë: "A të rruajmë (flokët) apo t'i shkurtojmë?" Ai tha: "Do t'i rruajmë në shtëpi." Pas kthimit në shtëpi, harruam dhe i hoqëm rrobat e ihramit pa rruajtur kokën. Çfarë detyrohemi? Allahu ju shpërbleftë!"

Përgjigje: "Kush harron të rruajë ose shkurtojë flokët dhe ka bërë tavafin e sa'jin dhe më pas ka hequr ihramin para se të rruajë apo shkurtojë flokët, duhet menjëherë të veshë sërish ihramin kur ta kujtojë, të rruajë ose shkurtojë flokët, pastaj të veshë rrobat normale. Nuk ka asnjë detyrim mbi të, sepse është i justifikuar për shkak të harresës."

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm – Koleksioni i Dytë 10/206.

Fetva që u nevojiten më shpesh haxhinjve¹

Dispozita dhe Statusi i Haxhit, dhe autorizimi për kryerjen e tij

¹ Këto fetva janë përzgjedhur nga koleksioni i fetvave të Komisionit të Përhershëm të Fetvave në Arabinë Saudite dhe janë shkurtuar, duke i përshtatur me qëllimin e kësaj broshure.

Pyetje: "Cila është rëndësia e Mekës për botën islame?"

Përgjigje: "Allahu e ka bërë Mekën vend tubimi dhe vend të sigurt për njerëzit dhe vend të shenjtë, ku haxhinjtë dhe dijetarët mbledhen për të kryer ritet në rehati dhe qetësi të plotë, duke shpresuar shpërblimin e Allahut, dhe duke iu frikësuar ndëshkimit të Tij. Aty muslimanët njihen me njëri-tjetrin, këshillohen dhe konsultohen për çështjet e fesë dhe jetës së tyre, dhe aty shumfishohen namazet dhe veprat e mira.

Fetvatë e Komisionit të Përherëshëm - Koleksioni i Parë 11/8.

Pyetje: "Babai im ka kryer një herë Haxhin para rreth 40 vjetësh në këmbë dhe ka bërë edhe dy umre njëherën nga të cilat e bëri jo më herët se tri vite para se të vdiste. Nuk e di si e ka kryer Haxhin, pasi ishte analfabet. Cili është mendimi juaj për këtë situatë shejh i nderuar, a duhet të bëj Haxh për të?"

Përgjigje: "Haxhi është i detyrueshëm vetëm një herë në jetë. Në parim veprimet dhe ritualet e Haxhit që i kryen individit janë të sakta, andaj nuk je i detyruar t'i kryesh për së dyti. Por nëse bën sërish Haxh për të, do të jetë vullnetar dhe do të ketë shpërblim të madh për të dhe për ty, nëse Allahu e pranon."

Fetvatë e Komisionit të Përherëshëm - Koleksioni i Parë 11/15.

Pyetje: "A i lejohet gruas të shkojë për të kryer Haxhin farz (obligativ) pa lejen e burrit?"

Përgjigje: "Haxhi farz (obligativ) është i detyrueshëm të bëhet nëse plotësohen kushtet, dhe leja e burrit nuk është ndër to. Ai nuk ka të drejtë ta ndalojë, përkundrazi, duhet ta ndihmojë në përmbushjen e këtij obligimi.

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm - Koleksioni i Parë 11/20.

Pyetje: "A mund të shkojë një grua e martuar në Haxh pa pëlqimin e burrit, nëse shoqërohet nga vëllezërit e saj?"

Përgjigje: "Gruaja nuk lejohet të udhëtojë për Haxh pa lejen e burrit. Vetëm nëse Haxhi që ajo dëshiron të kryej është farz (obligativ), atëherë burri nuk ka të drejtë ta ndalojë, nëse ajo disponon një mahrem (kujdestar mashkull) për ta shoqëruar. Asaj nuk i lejohet të udhëtojë pa mahrem as për Haxh e as për ndonjë arsye tjetër, ngase Profeti (paqja qoftë mbi të!) ka thënë:

«لا يحل لامرأة تؤمن بالله واليوم الآخر أن تسافر إلا ومعها ذو محرم»

"Nuk i lejohet femrës që beson Allahun dhe ditën e gjykimit të udhëtojë pa qenë e shoqëruar nga një mahrem i saj." Grupi i grave nuk e përmbush kushtin e mahremit as për Haxhin obligativ dhe as për ndonjë udhëtim tjetër."

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm - Koleksioni
i Dytë 10/40.

Pyetje: "Nëse dua të marr me vete në Haxh fëmijën tim të mitur, që nuk e ka mbushur akoma moshën e pubertetit, a duhet t'ia vesh rrobat e ihramit dhe t'i bëj ritualet në vend të tij si; tavafin ...etj? Apo mund ta vesh me rrobat e zakonshme dhe nuk detyrohem të bëj asnjë ritual në vend të tij, për sa kohë që është ende i vogël dhe nuk e ka për detyrë të bëjë Haxhin?"

Përgjigje: "Nëse fëmija që ende nuk e ka mbush moshën e pubertetit është në moshën që ai i kupton dhe i dallon gjërat, i thuhet të veshë rrobat e ihramit dhe t'i kryejë vetë ritualet, duke filluar nga bërja e ihramit në mikat e deri te rituali i fundit i Haxhit, përveç hedhjes së guralecëve që i hedh prindi për të, nëse ai nuk mundet. E nëse nuk është në moshën që mund të kuptojë dhe të dallojë, atëherë prindi e bën nijet për të Umren ose Haxhin dhe i kryen të gjitha ritualet me të, ndërsa guralecët i hedh prindi për të."

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm - Koleksioni
i Parë 11/22.

Pyetje: "A quhet i mjaftueshëm Haxhi farz për djalnin apo vajzën e vogël, nëse e kryen, apo quhet Haxh vullnetar dhe shpërblimi shkon për prindërit?"

Përgjigje: "Jo, Haxhi i fëmijës llogaritet si vullnetar dhe nuk e përmbush detyrimin e Haxhit obligativ dhe as Umres së detyrueshme."

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm - Koleksioni i Parë 11/23.

Pyetje: "Një grua erdhi në Mbretërinë Saudite dhe e bëri Haxhin me shpenzimet e mikpritësit të saj. Ajo pyet nëse ky haxh llogaritet Haxh farz për të, ndonëse ajo nuk ka bërë asnjë shpenzim nga pasuria e saj?"

Përgjigje: "Fakti që ajo nuk ka shpenzuar asgjë nga pasuria e saj apo ka mbuluar vetëm një pjesë të shpenzimeve, ndërsa pjesën më të madhe e ka mbuluar dikush tjetër, nuk ka asnjë ndikim në vlefshmërinë e Haxhit, nëse ajo i ka përmbushur kushtet, shtyllat dhe veprimet e detyrueshme të Haxhit. Pra, ky haxh e liron atë nga detyra e Haxhit, ndonëse shpenzimet janë mbuluar nga dikush tjetër."

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm - Koleksioni i Parë 11/34.

Pyetje: "Në vendin tonë kërkohet që personi i cili dëshiron të bëjë Haxhin të vendosë një shumë të caktuar në bankë për të shkuar në Haxh, por banka është me interes dhe nuk ka ndonjë mënyrë tjetër veç kësaj për të shkuar në Haxh. A është Haxhi i detyrueshëm në këtë gjendje për muslimanin i cili i

ka mundësitë ekonomike? Dhe nëse e bën Haxhin në këtë mënyrë, a është i saktë ai, duke e ditur që në këtë mënyrë ka ndihmuar shtetin dhe bankën për të marrë kamatën?"

Përgjigje: "Po, Haxhi është i saktë. Ajo që ke përmendur nuk konsiderohet justifikim për vonimin e Haxhit, nëse i ke mundësitë për ta kryer atë."

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm - Koleksioni i Parë 11/42.

Pyetje: "Cili është gjykimi për atë që e kryen Haxhin me të ardhura të fituara në mënyrë të paligjshme? A pranohet ky Haxh?"

Përgjigje: "Haxhi është i vlefshëm, por personi është mëkatar për fitimin e pasurisë në mënyrë të paligjshme, dhe shpërblimi i Haxhit zvogëlohet, por ai nuk zhvlerësohet."

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm - Koleksioni i Parë 11/43.

Pyetje: "Kam marrë para hua nga banka dhe jam duke i shlyer me këste vjetore. A mund të shkoj në Haxh, ndërkohë që kam ende detyrime ndaj bankës?"

Përgjigje: Mundësia e kryerjes së Haxhit është kusht për Haxhin që të bëhet obligim, nëse mund t'i përballosh të dyja – Haxhin dhe pagesën e këstit-atëherë e ke për detyrë ta kryesh Haxhin. Nëse jo,

përparësi ka pagesa e detyrimit dhe Haxhi mund të vonohet, derisa të jesh në gjendje ta kryesh. Sepse Allahu i Lartësuar ka thënë:

{وَلِلّٰهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ الْبَيْتِ مَنِ اسْتَطَاعَ اِلَيْهِ سَبِيْلًا}

"Njerëzit i detyrohen Allahut të vizitojnë Shtëpinë nëse kanë mundësi për të shkuar."¹

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm - Koleksioni i Parë 11/45.

Pyetje: "Ai që po kryen Haxhin për dikë që ka vdekur ose për një plak të moshuar dhe ende nuk e ka bërë Haxhin e vet, sepse nuk zotëron vetëm se shpenzimet që i ka dhënë autorizuesi për të bërë Haxhin, a duhet të bëjë Haxhin për vete apo për atë që është autorizuar?"

Përgjigje: "Nuk i lejohet njeriut të bëjë Haxhin për dikë tjetër para se të bëjë Haxhin e vet. Argument për këtë është transmetimi i Ibën Abbasit (Allahu qoftë i kënaqur me të dy!)

«أن النبي صلى الله عليه وسلم سمع رجلا يقول: لبيك عن شبرمة، قال: "حجبت عن نفسك؟" قال: لا، قال: "حج عن نفسك، ثم عن شبرمة».

se Pejgamberi (paqja qoftë mbi të!) dëgjoi një burrë duke thënë: "Lebbejke nga ana e Shubrumes" dhe i tha: "A e ke bërë Haxhin për veten tënde?" Ai tha: "Jo". Pejgamberi i tha: "Bëj njëherë Haxhin për vete, pastaj bëje për Shubrumen."

¹ [Al Imran: 97]

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm - Koleksioni
i Parë 11/50.

Pyetje: "A mund të bëjë Haxhin muslimani i cili e ka përmbushur detyrën e Haxhit në vend të një të afërmi që nuk është në gjendje ta kryejë vetë Haxhin?

Përgjigje: "Është e lejuar për një musliman që ka kryer Haxhin e detyrueshëm për veten e tij, të kryejë Haxh për dikë tjetër, nëse ky tjetri nuk është në gjendje ta kryejë vetë për shkak të pleqërisë, sëmundjes së pashërueshme ose sepse ka ndërruar jetë. Kjo lejohet në bazë të haditheve të sakta që flasin për këtë çështje. Por nëse personi për të cilin synohet të kryhet Haxhi nuk mundet ta kryej përkohësisht për shkak të një sëmundjeje që mund të shërohet, ose për arsye politike, ose mungesë sigurie në rrugë, atëherë nuk lejohet që të kryhet Haxh në emër të tij.

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm - Koleksioni
i Parë 11/51.

Pyetje: "Nëse prindërit kanë ndërruar jetë pa e pasur të detyrueshëm Haxhin për shkak të varfërisë, a është e lejueshme që unë të kryej Haxhin në emër të tyre? Cili është gjykimi i sheriatit për këtë çështje?"

Përgjigje: "Të lejohet ty të kryesh Haxhin për prindërit e tu vetë, ose të autorizosh një person

tjetër që ta kryejë atë, nëse edhe ai e ka përmbushur detyrën e Haxhit për veten e tij. Kjo bazohet në hadithin e transmetuar nga Ebu Davudi në librin e tij të Sunenëve ku Ibën Abbasi (Allahu qoftë i kënaqur me të dy!) ka thënë se Profeti (paqja qoftë mbi të!) dëgjoi një burrë që tha:

«سمع رجلا يقول: لبيك عن شبرمة، قال: "من شبرمة؟" قال: أخ لي، أو قريب لي، قال: "حجبت عن نفسك؟" قال: لا، قال: حج عن نفسك، ثم حج عن شبرمة»

"Lebbejke për Shubrumen." Profeti e pyeti: "Kush është Shubrumeja?" Ai tha: "Vëllai im ose një i afërmi im." Profeti i tha: "A e ke kryer Haxhin për veten tënde?" Ai tha: "Jo." Profeti i tha: "Kryeje Haxhin për veten tënde, pastaj për Shubrumen." Këtë hadith e ka cituar dhe Ibën Maxheja në librin e tij, ndërsa Bejhekiu ka thënë: "Zinxhiri i këtij hadithi është i saktë, ai është më i sakti që përcillet në këtë temë."

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm - Koleksioni i Parë 11/53.

Pyetje: "A lejohet që një person të kryejë haxh vetëm një herë dhe në të njëjtën kohë ta bëjë atë për veten, për babain dhe për nënën?"

Përgjigje: "Lejohet përfaqësimi në Haxh për të vdekurin dhe për të gjallin që nuk është në gjendje ta kryejë Haxhin. Por nuk lejohet që një person të bëjë një Haxh të vetëm dhe ta ketë qëllimin për dy persona njëkohësisht, sepse Haxhi nuk vlen veçse

për një person. E njëjta gjë vlen edhe për Umren. Megjithatë, nëse një person bën Haxh për një njeri dhe Umre për një tjetër brenda të njëjtit vit, kjo është e vlefshme, me kusht që ai të ketë bërë më parë Haxhin dhe Umren për veten e tij.

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm - Koleksioni i Parë 11/57.

Pyetje: "Cili është gjykimi për një person që udhëtoi për në Haxh dhe e bëri nijetin e Umres për nënën dhe nijetin e Haxhit për babain, dhe vitin tjetër bëri të kundërtën, Haxhin për nënën dhe Umre për babain, a lejohet kjo apo jo?"

Përgjigje: "Haxhi dhe Umreja secili prej tyre është adhurim më vete. Profeti (paqja qoftë mbi të!) i ka sqaruar mënyrat e kryerjes së tyre në formën e kiranit, ifradit dhe temettuit. Kushdo që dëshiron të bëjë ihram për Umre për nënën dhe pas çlirimit nga ihrami të bëjë ihram për Haxh për babain, ose anasjelltas, kjo është e lejuar. Gjithashtu, nëse personi bën njërin nga këto rite për veten, dhe pasi ta përfundojë atë, e bën tjetrin për një nga prindërit, kjo është gjithashtu e vlefshme, sepse veprat janë sipas qëllimeve dhe çdo njeriu i përket ajo që ka pasur nijet."

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm - Koleksioni i Parë 11/58.

Pyetje: Bashkëshorti im, Allahu e mëshiroftë, ka ndërruar jetë, dhe dëshiroj, me lejen e Allahut, të caktoj dikë që të kryejë Haxhin për të këtë vit. A është e lejuar që ai që kryen Haxhin për të të marrë shpërblim (para) për mundimin e tij, përveç shumës që merr për shpenzimet si transporti, ushqimi e pijet? Më sqaroni! Allahu ju shpërbleftë me të mia!

Përgjigje: "Është e lejuar që personi i caktuar për të bërë Haxhin për dikë tjetër të marrë shpërblimin që i është caktuar, edhe nëse është më shumë sesa shpenzimet e transportit, ushqimit pijes...etj. Ai duhet të ketë për qëllim pjesëmarrjen në punët e mira dhe në adhurimet që i mundësohen në Qaben e Shenjtë, dhe jo vetëm përfitimin material."

Fetvatë e Komisionit të Përherhshëm - Koleksioni i Parë 11/60.

Pyetje: "Ne shkuam në Haxh, me vete patëm dhe një fëmijë të vogël dhe nijetin e tij e bëmë për një grua të ndjerë, bëmë tavafin dhe veprat e tjera në vend të saj. Cili është gjykimi për këtë?"

Përgjigje: "Ajo që ka bërë fëmija konsiderohet si vepër vullnetare për të, dhe nuk lejohet që ai të bëjë Haxh për të tjerët, derisa të ketë kryer Haxhin për veten e tij. Haxhi farz nuk është i vlefshëm për të derisa të arrijë moshën madhore."

Fetvatë e Komisionit të Përherhshëm - Koleksioni i Parë 11/68 me disa ndërhyrje të lehta.

Pyetje: "A lejohet që një person t'i dërgojë prindërit në Haxh para se të shkojë vetë?"

Përgjigje: "Haxhi është obligim për çdo musliman të lirë, të mençur, të rritur, që ka mundësi ta kryejë atë, një herë në jetë. Respektimi dhe ndihma për prindërit në kryerjen e detyrimeve fetare është gjë e lavdërueshme sipas mundësisë. Por duhet që fillimisht të kryesh Haxhin për veten, pastaj t'i ndihmosh prindërit nëse nuk është e mundur të bëhet Haxhi për të gjithë njëkohësisht. Megjithatë nëse i çon përpara prindërit për të kryer Haxhin, Haxhi i tyre është i vlefshëm."

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm - Koleksioni i Parë 11/70.

Pyetje: "Kam një nënë të moshuar që është mbi 100 vjeç dhe është e paaftë për të kryer Haxhin. Kam bërë Haxh dhe Umre për të vitin e kaluar me shpenzimet e saj. Disa njerëz thonë se kjo nuk është e vlefshme për të derisa të vdesë. Cila është përgjigjja juaj për këtë i nderuar?"

Përgjigje: "Nëse nëna jote nuk është në gjendje të kryejë Haxhin për shkak të moshës së shtyrë, atëherë Haxhi dhe Umreja që ti ke bërë për të janë të vlefshme, me kusht që më parë të kesh kryer Haxhin dhe Umren për veten tënde."

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm - Koleksioni i Parë 11/71.

Pyetje: "Cilat janë rastet kur lejohet përfaqësimi apo delegimi në ritet e Haxhit dhe kur lejohet të bëhet Haxh për të tjerët?"

Përgjigje: "Lejohet të bëhet Haxh dhe Umre për një musliman të vdekur, si dhe për një musliman të gjallë, që është i paaftë për ta kryer vetë për shkak të moshës së shtyrë ose një sëmundjeje të pashërueshme. Lejohet gjithashtu përfaqësimi në hedhjen e gurëve për të paaftin që nuk është në gjendje ta bëjë vetë, si fëmijët, të sëmurët apo të moshuarit, përderisa përfaqësuesi është vetë në Haxh atë vit dhe i ka hedhur gurët edhe për veten."

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm - Koleksioni i Parë 11/76.

Pyetje: "Një musliman vdiq në një vend musliman tjetër, përveç Arabisë Saudite, dhe nuk e kishte bërë Haxhin, megjithëse e kishte për detyrë ta bënte. A lejohet që unë, duke qenë banor në Arabinë Saudite, të bëj Haxhin për të? A ka ndonjë ndryshim në shpërblim nëse Haxhi bëhet nga një vend i afërt apo i largët?"

Përgjigje: "Është e lejuar që të bësh Haxhin nga Arabia Saudite për çdo musliman që ka vdekur në vendin e vet apo diku tjetër, qoftë ai që e ka bërë Haxhin më parë apo jo. Nuk ka rëndësi distanca, por shpërblimi varet nga sinqeriteti, shpenzimet, mundimi dhe ndjekja e rregullave të sheriatit."

Fetvatë e Komisionit të Përgjithshëm - Koleksioni i Parë 11/77.

Pyetje: "A ka shpërblim nga Allahu personi që bën Haxh me pagesë për një të vdekur, qoftë ai burrë apo grua, ose për një të moshuar të paaftë apo një të sëmurë që nuk pritet të shërohet?

Përgjigje: "Kushdo që bën Haxhin ose Umren për dikë tjetër, me pagesë apo pa të, shpërblimi i Haxhit dhe Umres i takon atij për të cilin është bërë, ndërsa ai që e ka bërë mund të shpresojë për një shpërblim të madh në varësi të singëritetit dhe dëshirës së tij për punët e mira. Çdo njeri që arrin në Xhaminë e Shenjtë dhe bën sa më shumë adhurime vullnetare, ka shpresë për shumë shpërblime, nëse puna e tij është e singërtë për hir të Allahut.

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm - Koleksioni i Parë 11/77.

Pyetje: "Një person banon në Afrikë dhe dëshiron të caktojë dikë tjetër të bëjë Haxhin për nënën e tij. A duhet t'i paguajë shpenzimet si të ishte duke ardhur nga Afrika në Mekë, apo lejohet ta ulë shumën?"

Përgjigje: "Lejohet që ky person të caktojë një person të besueshëm nga Meka ose nga diku tjetër për të bërë Haxhin për nënën e tij, nëse ajo ka ndërruar jetë ose është e paaftë për ta kryer vetë, për shkak të moshës së shtyrë ose sëmundjes së

pashërueshme, me një pagesë të vogël, të madhe, ose edhe pa pagesë fare."

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm - Koleksioni i Parë 11/80.

Pyetje: "Babai im ka ndërruar jetë pa e kryer Haxhin e detyrueshëm. Kam kuptuar se është detyrë për mua ta kryej atë në vend të tij, dhe kam rënë dakord me një person që ta bëjë Haxhin për të. Por, kur më pyeti për emrin e babait dhe të nënës së tij (të ndjerë), nuk e dinim emrin e saj. A mjafton vetëm emri i të ndjerit pa emrin e nënës së tij?

Përgjigje: "Për Haxhin në emër të një personi tjetër mjafton nijeti (qëllimi) për të. Nuk është e detyrueshme të përmendet emri i atij për të cilin bëhet Haxhi, as emri i tij i vetëm, as me emrin e babait apo të nënës. Nëse përmendet emri gjatë fillimit të ihramit, ose gjatë telbijes, ose kur theret kurban i temettuit apo i kiranit, është mirë, por jo e detyrueshme. Kjo mbështetet në hadithin e transmetuar nga Ebu Daudi dhe Ibn Maxheh dhe që është saktësuar nga Ibn Hibbani nga Ibn Abbasi (Allahu qoftë i kënaqur me të!):

«أن النبي صلى الله عليه وسلم سمع رجلا يقول: لبيك عن شبرمة، قال: "من شبرمة؟" قال: أخ لي أو قريب لي، قال: "حججت عن نفسك؟" قال: لا، قال: "حج عن نفسك ثم حج عن شبرمة»

"Profeti (paqja qoftë mbi të!) dëgjoi një burrë që tha: 'Lebbejke an Shubrumeh (Jam i pranishëm për

Shubrumehen)'. Ai tha: 'Kush është Shubrumeh?' Burri tha: 'Një vëlla apo i afërm imi.' Profeti pyeti: 'A ke e kryer Haxhin për veten tënde?' Tha: 'Jo.' Profeti (paqja qoftë mbi të!) i tha: 'Bëje Haxhin për veten tënde, pastaj për Shubrumehen.'"

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm - Koleksioni i Parë 11/81.

Pyetje: "Një burrë 25 vjeç ndërroi jetë pa e kryer Haxhin. A lejohet të bëhet Haxhi për të, dhe a mjafton vetëm Haxhi pa Umre, edhe pse ka lënë pasuri?"

Përgjigje: "Kush e ka pasur për detyrë kryerjen e Haxhit dhe ka vdekur pa e bërë, atëherë nga pasuria e tij nxirret shuma që nevojitet për të kryer Haxhin dhe Umren për të. Gjithashtu lejohet që dikush tjetër ta kryejë Haxhin për të, edhe pa shpenzuar nga pasuria e tij, nëse gjendet dikush që e bën këtë vullnetarisht. Haxhi është një nga shtyllat e Islamit dhe nuk shfuqizohet me vdekjen e personit që e ka pasur për detyrë. Imam Buhariu (Allahu e mëshiroftë!) transmeton në Sahihun e tij:

«أن امرأة من جبهة جاءت إلى النبي صلى الله عليه وسلم فقالت: إن أُمِّي نذرت أن تحج فلم تحج حتى ماتت، أفأحج عنها؟ قال: "نعم، حجي عنها، أ رأيت لو كان على أمك دين أ كنت قاضيته؟ اقضوا الله، فالله أحق بالوفاء»

"Një grua nga fisi Xhuhejne erdhi te Profeti (paqja qoftë mbi të!) dhe i tha: 'Nëna ime kishte bërë një zotim për të kryer Haxhin, por vdiq pa e kryer. A

mund ta bëj unë Haxhin për të?' Profeti (paqja qoftë mbi të!) i tha: 'Po, bëje Haxhin për të. A nuk do ta shlyeje borxhin e nënës po të kishte pasur borxh? Andaj shlyejeni borxhin ndaj Allahut, sepse Allahu është më i denji për t'ju shlyer borxhi.'"

«وسألته صلى الله عليه وسلم امرأة من خثعم قائلة: يا رسول الله إن فريضة الله على عباده في الحج أدركت أبي شيخا كبيرا لا يثبت على الراحلة، أفأحج عنه؟ قال: حجي عن أبيك»

"Një grua nga fisi Hath'am i tha Profetit (paqja qoftë mbi të!): 'O i Dërguari i Allahut, detyrimi i Allahut për Haxhin e ka zënë babain tim në moshë të thyer dhe ai nuk qëndron dot mbi kafshën e udhëtimit. A mund ta bëj Haxhin për të?' Profeti (paqja qoftë mbi të!) tha: 'Bëje Haxhin për babain tënd.'" Sa i përket Umres, Ahmedit, Ebu Davudi, Tirmidhiu, Nesaiu dhe Ibën Maxheh kanë cekur:

«أبي رزين العقيلي، أنه أتى النبي صلى الله عليه وسلم فقال: إن أبي شيخ كبير لا يستطيع الحج ولا العمرة ولا الطعن، فقال: حج عن أبيك واعتمر» .

"Ebu Rezin el-Ukajli tha: 'I thashë Profetit (paqja qoftë mbi të!): Babai im është plak i moshuar dhe nuk mund ta kryej Haxhin apo Umren dhe nuk mund të udhëtojë.' Ai tha: 'Bëje Haxhin dhe Umren për babain tënd.'"

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm - Koleksioni i Parë 11/87.

Pyetje: "A i lejohet një gruaje muslimane të kryejë Haxhin me gra të besueshme, nëse nuk ka

ndonjë burrë të afërt që ta shoqërojë (p.sh. nëse i ka vdekur babai)? A mund ta shoqërojë nëna, halla, tezja ose ndonjë person që e zgjedh ajo vetë si mahrem?"

Përgjigje: "Mendimi i saktë është se nuk i lejohet të udhëtojë për të kryer Haxhin veçse me burrin e saj ose me një mahrem prej burrave të familjes së saj. Nuk lejohet të udhëtojë me gra të besueshme, as me burra të besueshëm që nuk janë mahrem për të, as me hallën, tezen apo nënën e saj. Duhet të jetë patjetër me burrin e saj ose me një mahrem. Nëse nuk gjen një të tillë, atëherë nuk është e detyruar të kryejë Haxhin, për sa kohë që nuk përmbush kushtin e mundësisë fetare. Allahu i Lartësuar thotë:

{وَلِلّٰهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ الْبَيْتِ مِنْ اسْتِطَاعٍ اِلَيْهِ سَبِيْلًا}

"Njerëzit i detyrohen Allahut të kryejnë Haxhin ndaj Shtëpisë (së Shenjtë), për atë që ka mundësi për ta bërë këtë."¹

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm - Koleksioni i Parë 11/91.

Pyetje: "A është i detyrueshëm Haxhi për një grua që ka humbur burrin ose nuk ka mahrem, por ka mundësi fizike dhe financiare? Po nëse është në periudhën e zisë (iddes)?"

¹ [Al Imran: 97]

Përgjigje: "Haxhi nuk është i detyrueshëm për një grua nëse nuk gjen një mahrem për të udhëtuar me të. Gjithashtu nuk i lejohet të dalë për Haxh gjatë periudhës së iddes (zisë pas vdekjes së burrit)."

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm - Koleksioni i Parë 11/94.

Pyetje: "Një grua ka kryer Haxhin obligativ pa mahrem, por me një grup grash të devotshme. A e ka përmbushur detyrimin e Haxhit?"

Përgjigje: "Nëse rasti është ashtu siç përshkruhet, atëherë Haxhi i saj është i vlefshëm dhe detyra e saj e Haxhit konsiderohet e përmbushur. Megjithatë, ajo ka bërë gjynah për udhëtimin pa mahrem dhe duhet të pendohet te Allahu dhe të kërkojë falje."

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm - Koleksioni i Parë 11/97.

Pyetje: "Një burrë ka ndërruar jetë pa kryer Haxhin, por ka lënë testament që të bëhet Haxhi për të nga pasuria e tij. A është i vlefshëm ky Haxh dhe a është njësoj si ta kishte bërë ai vetë Haxhin?"

Përgjigje: "Nëse një musliman vdes pa kryer Haxhin, dhe ndërkohë i ka plotësuar kushtet për detyrimin e tij, duhet që të bëhet Haxhi për të nga pasuria që ka lënë, qoftë edhe nëse nuk ka lënë testament për këtë. Nëse Haxhin e kryen dikush tjetër që e ka bërë Haxhin për veten e tij dhe është i

aftë për ta kryer për dikë tjetër, atëherë Haxhi është i vlefshëm dhe i ndjeri lirohet nga detyrimi. Sa për pyetjen, nëse Haxhi për dikë tjetër është njësoj si për veten në shpërblim dhe në mirësi, kjo i përket Allahut, por nuk ka dyshim që njeriu është i detyruar ta kryejë Haxhin për veten e tij sa më parë që ka mundësi, përndryshe ka rrezik që të bëjë gjynah për vonesën."

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm - Koleksioni i Parë 11/100.

Pyetje: "Nëse një burrë bën pak debat me shokët e tij gjatë Haxhit, a është i vlefshëm Haxhi i tij dhe a e përmbush detyrimin e Haxhit të obliguar?"

Përgjigje: "Haxhi i tij është i vlefshëm dhe e përmbush detyrimin e haxhit të obliguar, por shpërblimi i tij pakësohet sipas nivelit të debatit të urryer që ka bërë, dhe ai duhet të pendohet për këtë sepse Allahu i Madhëruar ka thënë:

{وتوبوا إلى الله جميعا أيه المؤمنون لعلكم تفلحون}

"Dhe pendohuni tek Allahu të gjithë, o besimtarë, që të shpëtoni."¹

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm - Koleksioni i Parë 11/112.

Fetvatë e Mikateve dhe të Ihramit

¹ [Nur: 31]

Pyetje: "A lejohet të futesh në ihram nga Xhiddeja?"

Përgjigje: "Xhiddeja nuk është mikat (kufi i ihramit) për Haxh apo Umre, përveç për banorët e saj ose ata që kanë ardhur aty për ndonjë nevojë dhe më pas kanë vendosur të bëjnë Haxh ose Umre. Ndërsa ai që e ka mikatin para Xhiddes si mikati i Dhul-Hulejfes për banorët e Medines dhe për ata që i bien andej nga toka ose nga ajri, apo mikati i Xhuhfes, për ata që e kalojnë andej nga toka, deti apo ajri, dhe mikati i Jelemlimit gjithashtu. Kush kalon nga këto mikate, duhet të hyjë në ihram kur mbërrin te mikati përkatës ose kur gjendet në një vend paralel me mikatin nga ajri, deti apo toka."

Fetvatë e Komisionit të Përherhshëm - Koleksioni i Parë 11/130.

Pyetje: "Kur personi që hyn në ihram dëshiron të parfumohet, a duhet ta bëjë këtë para apo pas larjes rituale të ihramit?"

Përgjigje: "Personi që ka për qëllim të bëjë Haxhin apo Umren mund të parfumohet para se të bëjë telbijen e Haxhit apo të Umres, më e preferueshme është që të parfumohet pas larjes. Sepse Aishja (Allahu qoftë i kënaqur me të!) ka thënë:"

«كنت أطيب رسول الله صلى الله عليه وسلم لإحرامه قبل أن يحرم، ولحله قبل أن يطوف بالبيت»

“Unë e parfumosja të Dërguarin e Allahut (paqja qoftë mbi të!) për ihramin e tij para se të hynte në të, dhe për lirimnin nga ihrami para se të bënte tavafin e Qabesë.” Unanimisht i saktë.

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm - Koleksioni i Parë 11/168.

Pyetje: "Pse e ka ndaluar Allahu veshjen e rrobave të qepura për haxhinjtë? Cila është urtësia e kësaj?"

Përgjigje: "Së pari, Allahu e ka bërë detyrë Haxhin një herë në jetë për këdo që ka mundësi, dhe ai është shtyllë nga shtyllat e Islamit dhe bën pjesë në gjërat bazë të fesë islame. Muslimani duhet ta zbatojë këtë detyrë për të kënaqur Zotin e tij dhe për të përmbushur urdhrin e Tij, duke shpresuar në shpërblimin e Tij dhe duke u frikësuar nga dënimi i Tij, me bindjen se Allahu është i Urtë në ligjet dhe veprimet e Tij dhe i Mëshirshëm me robërit e Tij, Ai nuk legjitimon diçka përveç asaj që sjell dobi të përgjithshme në këtë botë dhe në botën tjetër. Zotit tonë të Urtë i takon të vendosë ligje, ndërsa njeriu e ka për detyrë të zbatojë ligjet me përpulje."

Së dyti, ndalesa e veshjes së rrobave të qepura në Haxh dhe në Umre ka urtësi të shumta, nga të cilat mund të përmendim: përkujtimi i gjendjes së njerëzve në Ditën e Ringjalljes, kur njerëzit do të ringjallen lakuriq. Përkujtimi i gjendjes së njerëzve në Ditën e Ringjalljes përmban disa këshilla dhe

mësime si; përulja dhe nënshtrimi i egos, për t'u ndjerë i thjeshtë dhe për t'u pastruar nga e keqja e arrogancës, për të kultivuar parimin e afrimitetit, solidaritetit dhe asketizmit, për t'u larguar nga luksi i urryer dhe për t'u solidarizuar me të varfërit dhe të skamurit...si dhe shumë e shumë synime të tjera të Haxhit që arrihen kur përmbushet në formën që e ka ligjësuar Allahu i Madhëruar dhe e ka shpjeguar Profeti (paqja qoftë mbi të!).

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm - Koleksioni i Parë 11/179.

Pyetje: "Pse haxhiu vishet me rroba të veçanta në Haxh?"

Përgjigje: "Allahu, përmes të Dërguarit të Tij Muhamedit (paqja qoftë mbi të!), ka urdhëruar të vishet izari dhe ridai (mbulesa e poshtme dhe e sipërme) për Haxh dhe Umre për një arsye që e di Ai. E dimë apo nuk e dimë urtësinë e kësaj, ne e kemi për detyrë të bindemi me shpresë që të shpërblehemi. Ndërkohë dijetarët kanë përmendur disa urtësi lidhur me këtë nga të cilat veçojmë; përkujtimin e gjendjes së njerëzve në ditën e ringjalljes, ndjesia e modestisë, si dhe barazia midis të pasurit dhe të varfrit. I lutemi Allahut të na dhurojë sukses, vendosmëri dhe qëndrueshmëri në të vërtetën deri kur të takohemi me Të.

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm - Koleksioni i Parë 11/171.

Pyetje: "Cili është gjykimi lidhur me Haxhin e gruas me menstruacione?"

Përgjigje: "Menstruacionet nuk e pengojnë kryerjen e Haxhin. Ajo që është me menstruacione po ashtu dhe ajo që është lehonë mund të bëjë të gjitha ritet e Haxhit, përveç tavafit rreth Qabes, i cili lejohet vetëm pasi të pastrohet dhe të bëjë gusël. Nëse i kryen veprimet e detyrueshme të Haxhit, ai është i saktë.

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm - Koleksioni i Parë 11/172.

Pyetje: "Një grua nga këtu, nga Mbretëria Saudite, shkoi të kryente Haxhin dhe i erdhën menstruacionet para se të bënte tavafin e mbërritjes. Cili është gjykimi për rastin e saj? A mund të shkojë ajo në Arafat në periudhën e menstruacioneve?"

Përgjigje: "Ajo duhet të qëndrojë në ihram dhe duhet t'i bëjë të gjitha ritualet që bën pelegrini përveç tavafit në Qabe, derisa të pastrohet nga menstruacionet dhe të lahet."

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm - Koleksioni i Parë 11/173.

Pyetje: "A i lejohet njeriut që kur hyn në ihram në mikat të ulet dhe të presë thonjtë, apo kjo nuk lejohet përveçse pasi të therë kurbanin?"

Përgjigje: "Nëse e bën këtë para ihramit, nuk ka ndonjë problem, përveç nëse ka për qëllim të therë kurban dhe ka hyrë muaji i Dhulhixhes, atëherë nuk lejohet, sepse Profeti (paqja qoftë mbi të!) e ka ndaluar. Por nëse i pret thonjtë pas hyrjes në ihram, nuk lejohet në asnjë mënyrë. Sepse ai që është në ihram nuk duhet të presë thonjtë apo të heqë ndonjë qime, përveçse kur të përfundojë tavafin dhe sa'jin e umres, pastaj ai del nga ihrami përmes rruajtjes apo shkurtimit të flokëve. Po kështu edhe në Haxh, pas hedhjes së gurëve në Xhemretul-Akabeh, i lejohet të rruajë apo shkurtojë flokët, dhe rruajtja është më e mirë, qoftë para therjes së kurbanit apo pas saj, megjithatë më mirë është që kjo të bëhet pas therjes, nëse është e mundur.

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm -Koleksioni i Parë 11/178.

Pyetje: "Babai im bëri Haxhin një vit më parë, por ishte shumë i sëmurë dhe nuk ishte në gjendje të vishte rrobat e ihramit. Çfarë duhet të bëjë ai për këtë?"

Përgjigje: "Nëse haxhiu hyn në ihram me veshje të zakonshme për shkak të një nevoje si i ftohti apo sëmundja, kjo është e lejuar për të në Sheriat. Por, duhet të bëjë shpagimin për veshjen e rrobave të qepura me njërën prej tre gjërave: Të agjërojë tre ditë. Të ushqejë gjashtë të varfër. Të therë një dele që është e vlefshme për kurban. E njëjta gjë vlen

edhe për atë që mbulon kokën me rrobe. Agjërimi mund të bëhetë në cilindo vend, ndërsa ushqyerja dhe therja e kurbanit duhet të bëhen vetëm në vendin e shenjtë.

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm - Koleksioni i Parë 11/180.

Pyetje: "Unë dëshiroj të kryej Haxhin, në dashtë Allahu, mirëpo kam një problem: Jam një burrë tullac, pa asnjë fije floku që të më mbulojë kokën, dhe lëkura ime është shumë e ndjeshme. Rrezet e diellit ndikojnë keq në shëndetin tim, shkaktojnë inflamacion të fortë në lëkurën e kokës dhe shfaqje të dukshme të damarëve në kokë në veçanti dhe në fytyrë në përgjithësi. Siç dihet, mbulimi i kokës është një nga rregullat e ihramit. Kërkoj nga ju, i nderuar shejh, të më jepni një fetva për rastin tim. Dua të shtoj se jam i shkurtër dhe nuk mund të mbaj çadër dore, sepse u bëj dëm njerëzve përreth. Allahu ju ruajttë dhe ju udhëzoftë!"

Përgjigje: "Nëse çështja është ashtu siç e përshkruan ti, atëherë lejohet ta mbulosh kokën gjatë ihramit. Mirëpo, duhet të bësh shpagim (fidje), duke therur një dele dhe duke ia dhënë mishin të varfërve në Mekë, ose të ushqesh gjashtë të varfër në vendin e shenjtë ose të agjërosh tre ditë. Kjo vlen për ihramin e Haxhit, dhe po ashtu, nëse hyn në ihram për Umre, do të duhet të bësh një shpagim tjetër për të."

Fetvatë Komisionit të Përhershëm - Koleksioni i Parë 11/181.

Pyetje: "Një haxhi e puthi gruan e tij, e cila nuk po kryente Haxhin, me epsh dhe pati ejakulim, pas hedhjes së gurëve dhe rruajtjes, por para tavafit të ifades. Çfarë duhet të bëjë? Na jepni fetva, Allahu ju shpërbleftë!"

Përgjigje: "Nuk i lejohet muslimanit i cili ka hyrë në ihram për Haxh apo për Umre apo për të dyja bashkë të bëjë veprime që e prishin ihramin e tij apo që e pakësojnë shpërblimin e punës. Puthja me epsh është e ndaluar për atë që është ende në ihram, derisa të dalë plotësisht nga ihrami, nëpërmjet hedhjes së gurëve në Xhemretul-Akabe, rruajtjes apo shkurtimit të flokëve, Tavafit të ifades dhe sa'jit nëse ka sa'j për të bërë. Sepse ai ende është në statusin e ihramit, në të cilin nuk i lejohet të ketë kontakt me gruan. Haxhi i tij nuk prishet kur dikush e puth gruan dhe ejakulon pas daljes së parë (dalje jo e plotë) nga ihrami, por ai duhet të pendohet dhe të mos e përsërisë më. Për ta kompensuar këtë, duhet të therë një dele të vlefshme për kurban dhe ta shpërndajë në mesin e të varfërve të Mekës. Këtë duhet ta bëjë sa më shpejt të jetë e mundur."

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm - Koleksioni i Parë 11-188.

Pyetje: "Kam kryer Haxhin farz, dhe një natë në Mina rashë në gjumë dhe u bëra xhunub, por nuk munda të bëja gusël. A kam ndonjë detyrim?"

Përgjigje: "Bërja xhunub në gjumë për atë që është në ihram për Haxh ose Umre nuk ndikon në vlefshmërinë e Haxhit apo Umres së tij dhe ato nuk prishen. Nëse dikujt i ndodh një gjë e tillë, ai bën larjen e xhunubllëkut (gusël), nëse pasi të zgjohet vëren njolla sperme në rrobat e tij. Dhe nuk ka shpagim për këtë, sepse ëndrra nuk është diçka që ndodh me vullnetin e njeriut."

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm - Koleksioni i Parë 11/188.

Pyetje: "A kanë ndonjë veçanti pëllumbat e Mekës dhe Medinës?"

Përgjigje: "Nuk ka ndonjë veçanti për pëllumbat e Mekës dhe Medinës, përveç që nuk lejohet gjuetia apo trembja e tyre brenda kufijve të zonës së shenjtë, bazuar në kuptimin e përgjithshëm të hadithit:

«إن الله حرم مكة، فلم تحل لأحد قبلي، ولا تحل لأحد بعدي، وإنما أحلت لي ساعة من نهار، لا يخلت خلاها، ولا يعضد شجرها، ولا ينفر صيدها»

"Allahu e ka shenjtëruar Mekën. Ajo nuk ishte e lejuar për askënd para meje, dhe nuk do të jetë e lejuar për askënd pas meje. Mua m'u lejua vetëm për një orë të ditës. Nuk shkulen bimët e saj, nuk priten pemët e saj dhe nuk trembet gjahu i saj." Ky

hadith është transmetuar nga Buhariu. Si dhe hadithi i Profetit (paqja qofë mbi të!):

«إن إبراهيم حرم مكة، وإني حرمت المدينة ما بين لابتيها، لا يقطع عضائها، ولا يصاد صيدها»

"Ibrahimi e shenjtëroi Mekën, dhe unë e kam shenjtëruar Medinën, zonën mes dy kodrave të saj. Nuk pritet bimësia e saj dhe nuk lejohet gjuetia." Këtë hadith e ka transmetuar Muslimi.

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm - Koleksioni i Parë 11/202.

Pyetje: "A është e lejueshme të hiqen rrobat e ihramit pasi të kryhet Umreja, duke qenë se po bëj Haxh temettuë?"

Përgjigje: "Është e ligjshme për atë që bën Haxhin temettuë që të dalë nga ihrami pas përfundimit të Umres dhe të veshë rrobat e zakonshme, ashtu siç urdhëroi Profeti (paqja qoftë mbi të!) shokët e tij, që nuk kishin sjellë kurban në Haxhin e Lamtumurës. Pastaj hyn në ihram të ri për Haxhin ditën e tetë të Dhul-Hixhes.

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm - Koleksioni i Parë 11/202.

Pyetje: "Ju lutem më tregoni çfarë lejohet për haxhiun që po bën Haxhin e temettuit pasi del nga ihrami pas përfundimit të Umres?"

Përgjigje: "Kush bën nijet për temettu nga Umreja në Haxh dhe kryen ritet e Umres si tavafi, sa'ji dhe rruajtja apo shkurtimi i flokëve, ai ka dalë nga ihrami i Umres dhe i lejohen gjërat që ishin të ndaluara gjatë ihramit: si rruajtja, prerja e thonjve, veshja e rrobave të qepura, mbulimi i kokës, përdorimi i parfumit, gjuetia, martesë dhe marrëdhëniet intime...etj."

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm - Koleksioni i Parë 11/204.

Pyetje: "Cili është gjykimi për telbijen në mënyrë kolektive për haxhinjtë, ku një person e thotë dhe të tjerët e përsërisin?"

Përgjigje: "Nuk lejohet kjo mënyrë, sepse nuk është transmetuar nga Profeti (paqja qoftë mbi të!) as nga kalifët e drejtë. Ajo konsiderohet bidat (risi)."

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm - Koleksioni i Parë 11/358.

Pyetje: "Cili është gjykimi për një grua që e zë ciklin menstrual gjatë Haxhit? A i kryen të gjitha ritet? A duhet të bëjë larje për këtë? Apo ka rite që nuk mund t'i kryejë, dhe si mund t'i kompensojë ato? Allahu ju shpërbleftë me të mira!"

Përgjigje: "Nëse një gruaje i vjen ciklin menstrual gjatë Haxhit, ajo hyn në ihram dhe qëndron në ihramin e saj dhe i kryen ritet e Haxhit si, qëndrimin

në Arafat, kalimin e natës në Muzdelife dhe Mina, dhe hedhjen e gurëve. Por nuk e bën tavafin në Qabe, derisa të pastrohet dhe të bëjë gusël."

Fetvatë e Komisionit të Përherhshëm - Koleksioni i Parë 10/128.

Pyetje: "A lejohet për gruan të zbukurohet gjatë kryerjes së Haxhit farz?"

Përgjigje: "Zbukurimi në mënyrë të qëllimshme gjatë riteve të Haxhit nuk lejohet për gruan. Por, nëse ajo ka stoli apo hidab (bojë zbukuruese në trup), duhet t'i mbulojë ato nga burrat, por nuk ka detyrim ta heqë nga dora apo nga diku tjetër."

Fetvatë e Komisionit të Përherhshëm - Koleksioni i Parë 10/144.

Pyetje: "Kam bërë nijet për Haxhin e ifradit pasi hyra në ihram nga mikati, por më pas thashë nga harresa: "Lebejke Allahumme Haxh dhe Umre". Çfarë duhet të bëj? Allahu ju shpërbleftë me të mira!"

Përgjigje: Nëse kjo ka ndodhur pa qëllim, si pasojë e ndonjë lapsusi të gjuhës, nuk ke ndonjë përgjegjësi. Allahu i Madhëruar thotë:

{ربنا لا تؤاخذنا إن نسينا أو أخطأنا}

"Zoti ynë, mos na ndëshko nëse harrojmë ose gabojmë."¹ Profeti (paqja qoftë mbi të!) ka thënë:

¹ [Bekare: 286]

«إنما الأعمال بالنيات وإنما لكل امرئ ما نوى»

"Veprat janë sipas qëllimit dhe çdo njeri do të ketë atë që ka pasur për qëllim."

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm - Koleksioni i Dytë 10/132.

Pyetje: "Kam parë disa haxhilerë që presin degë pemësh për të bërë misvak që të pastrojnë me to dhëmbët. Cili është gjykimi për prerjen e pemëve në Mina, dhe a lejohet të pranosh një dhuratë misvaku të prerë nga pemët e vendit të shenjtë?"

Përgjigje: "Nuk lejohet prerja e asnjë peme në vendin e shenjtë as për atë që është në ihram, e as për të tjerët. Profeti (paqja qoftë mbi të!) ka thënë:

«لا يخط شوكتها ولا يعصد شجرها»

"Nuk shkulen ferrat e saj dhe nuk priten pemët e saj." Ky hadith është transmetuar nga Muslimi.

Kush e ka bërë këtë, duhet të pendohet tek Allahu dhe të mos e përsërisë më. Nuk lejohet pranimi i dhuratës së misvakut të prerë nga pemët e vendit të shenjtë, pasi kjo përbën ndihmesë dhe miratim për një vepër të ndaluar.

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm - Koleksioni i Dytë 10/166.

Qëndrimi natën në Mina

Pyetje: "Kam shkuar në Haxh me një agjensi dhe fjetëm në Mina natën e 9-të Dhul-Hixhes. Para

agimit u nisëm për në Arafat dhe falëm sabahun atje, pasi organizatorët donin të shmangnin turmën. A kemi ndonjë detyrim?"

Përgjigje: "Nuk keni asnjë detyrim për këtë, por më e mira është që haxhiu të shkojë nga Minaja në Arafat pas lindjes së diellit ditën e nëntë të Dhul-Hixhes."

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm - Koleksioni i Parë 11/210.

Pyetje: "Kam bërë haxhin me një agjensi të brendshme dhe qëndruam jashtë Minasë natën e 9-të të Dhul-Hixhes. Por netët e Teshrikut i kam kaluar brenda në Mina. A është kalimi i natës së 9-të në Mina obligim apo sunet, dhe çfarë duhet të bëj nëse është obligim? Allahu ju shpërbleftë me të mira nga unë, Islami dhe muslimanët!"

Përgjigje: "Fjetja në Mina natën e 9-të të muajit Dhul-Hixhe është sunet dhe jo obligim. Andaj ti nuk ke ndonjë detyrim për moskalimin e kësaj nate në Mina, por ke humbur shpërblimin e sunetit."

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm - Koleksioni i Dytë 10/177.

Qëndrimi në Arafat

Pyetje: Disa njerëz thonë: "Nëse dita e Arafatit bie në ditën e premte siç është këtë vit, është sikur të ketë bërë shtatë herë Haxhin. A ka ndonjë dëshmi nga Suneti për këtë?"

Përgjigje: Nuk ka ndonjë dëshmi të saktë për këtë. Disa pretendojnë se është e barabartë me 70 ose 72 haxhe, por edhe kjo nuk është e saktë.

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm - Koleksioni i Parë 11/211.

Pyetje: A lejohet për haxhiun të falë namaze vullnetare në Arafat pas faljes së drekës dhe ikindisë së bashku me imamin?

Përgjigje: Profeti (paqja qoftë mbi të!) nuk ka falur namaz vullnetar në Arafat pas faljes së drekës dhe ikindisë të bashkuara paraprakisht. Po të ishte e ligjshme, ai do ta kishte bërë, sepse ishte më i kujdesshëm për të mirën se sa ne. E mira e të gjitha të mirave është ta ndjekim atë dhe të pasojmë sunetit e tij.

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm - Koleksioni i Parë 11/211.

Pyetje: Cili është gjykimi për atë që largohet nga Arafati një minutë para kohës së perëndimit të diellit, sipas orarit të shënuar në kalendar, duke u bazuar në fjalët e pasagjerëve se dielli kishte perënduar?

Përgjigje: Parimi është që haxhiu të qëndrojë në Arafat në ditën e 9-të të Dhul-Hixhes dhe të mos largohet derisa të sigurohet për perëndimin e diellit. Nuk lejohet të largohet para perëndimit të diellit. Nëse është larguar pasi është siguruar që ka

perënduar dielli, e ka përmbushur detyrën dhe nuk ka asnjë detyrim. Por nëse largohet para perëndimit ose pa qenë i sigurt që ka perënduar dhe nuk kthehet më pas, për të qëndruar derisa të perëndojë dielli, ose nuk është kthyer qoftë edhe për një çast të natës, atëherë është i detyruar të therë një kurban, një dele, për lënien e njërës prej detyrave të Haxhit.

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm - Koleksioni i Dytë 10/181.

Kalimi i natës në Muzdelife

Pyetja: Kam bërë Haxhin me disa familje që më kishin marrë makinën me qira për Haxh. Natën e Arafatit zbritëm nga Arafati në orën nëntë të mbrëmjes dhe arritëm në Muzdelife në orën dy pas mesnate. Ata këmbëngulën të mos qëndronin për të kaluar natën në Muzdelife, duke u justifikuar se kishin me vete familje dhe se Sheriati ua kishte lejuar këtë. Kështu që, nuk qëndruam në Muzdelife më shumë se një çerek ore. A kam ndonjë përgjegjësi për këtë?

Përgjigja: Nëse situata ishte ashtu siç ke thënë, që kishin me vete familjarë dhe kishin frikë për to nga qëndrimi deri në agim, atëherë nuk ka problem as për ty e as për ta, nëse keni lëvizur nga Muzdelifeja në orën dy të natës, sepse kjo është pas mesnatës dhe të dobët të gratë kanë leje për këtë, si mëshirë ndaj tyre.

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm - Koleksioni
i Parë 11/212.

Pyetja: Për shkak të mbipopullimit të madh gjatë Haxhit vitin e kaluar, disa haxhinj nuk mundën të qëndronin gjatë natës në Muzdelife, sepse ishte e vështirë të arrije deri atje, e disa prej tyre humbën rrugën dhe nuk shkuan fare. Çfarë duhet të bëjnë ata?

Përgjigja: Ai që nuk mundi të qëndrojë natën në Muzdelife për shkak të turmës dhe trafikut, është i liruar nga kjo detyrë. Por ai që humbi rrugën dhe qëndroi diku tjetër, duhet të bëjë një kurban, sepse kishte mundësi të pyeste për vendndodhjen e Muzdelifes dhe të shkonte atje, kështu që është fajtor për neglizhencën e tij duke mos pyetur.

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm - Koleksioni
i Dytë 10/189.

Pyetja: Një pyetës që ka bërë Haxh tregon se është larguar nga Muzdelifeja në një të tretën e parë të natës, rreth orës dhjetë, dhe justifikimi i tij është se kishte me vete gra. Çfarë detyrimi ka ai dhe ata? Ju faleminderit!

Përgjigja: Ai që është larguar nga Muzdelifeja para mesnatës pa ndonjë arsye të ligjshme, si sëmundja...etj, nuk e ka përmbushur detyrën e qëndrimit atje. Ai duhet të bëjë shpagimin, duke therë një dele në Mekë që plotëson kriteret e një

kurbani dhe ta shpërndajë tek të varfrit atje. Koha minimale e qëndrimit të detyrueshëm në Muzdelife është deri në mesnatë, sepse Profeti (paqja qoftë mbi të!) nuk u lejoi të dobëtëve të largohen nga Muzdelifeja vetëm se pas mesnate.

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm - Koleksioni i Dytë 10/194.

Veprimet e Ditës së Kurbanit

Pyetja: Nëse njerëzit dhe të dobëtit largohen nga Muzdelifeja drejt Minasë pas mesnatës së natës së kurbanit, por para agimit, a mund të hedhin gurët e Akabes para agimit? E nëse kanë kohë, a mund të bëjnë edhe tavafin e ifadas para agimit?

Përgjigja: Është e lejuar që të dobëtit, si gratë dhe pleqtë, të largohen nga Muzdelifeja pas mesnatës, dhe u lejohet të hedhin gurët në Xhemeratë, të bëjnë tavafin e ifadas dhe të qethen para agimit, pasi kjo është më e lehtë për ta.

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm - Koleksioni i Dytë 10/190.

Pyetja: A lejohet që haxhiu të vonojë hedhjen e gurëve në Xhemretul Akabenë e parë deri ditën e dytë ose të tretë të ditëve të teshrikut pa ndonjë arsye, dhe çfarë gjykimi ka për atë që e ka bërë këtë?

Përgjigje: Nuk lejohet që haxhiu të vonojë hedhjen e gurëve në xhemretul akabenë deri ditën

e dytë apo të tretë të teshrikut pa ndonjë arsye, sepse Profeti (paqja qoftë mbi të!) i hodhi gurët ditën e Kurbanit, dhe sahabët e ndoqën atë e nuk e shtynë hedhjen e gurëve nga ajo ditë për t'i hedhur në ditët e teshrikut pa arsye. Profeti (paqja qoftë mbi të!) ka thënë: "

«خذوا عني مناسككم»

"**Merrni prej meje ritet e Haxhit.**" Ai që e vonon deri në ditët e teshrikut pa arsye, ka vepruar në kundërshtim me Sunetin dhe ka humbur një pjesë të shpërblimit të Haxhit. Ai duhet të kërkojë falje nga Allahu për atë që ka bërë dhe të përpiqet që në të ardhmen të veprojë sipas mënyrës së saktë.

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm - Koleksioni i Parë 11/217.

Pyetja: Pamë disa njerëz gjatë Haxhit ose Umres, që kur bënë shkurtimin e flokëve, prisnin vetëm nga fundi i kokës në formë rrethi, nga të gjitha anët, por pjesën tjetër nuk e prekën fare. Kur u thamë se duhet shkurtuar gjithë koka, ata na thanë: "Kjo është ajo që kërkohet." Cili veprim është i detyrueshëm?

Përgjigje: Është detyrë që shkurtimi apo rruarja të përshijë gjithë kokën në Haxh ose Umre. Nuk kërkohet të shkurtohet nga çdo fije floku, por ajo që bëjnë ata që përmendët në pyetje nuk është e mjaftueshme sipas mendimit më të saktë të

dijetarëve, dhe nuk është prej Sunetit të Muhamedit (paqja qoftë mbi të!).

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm - Koleksioni i Parë 11/217.

Pyetje: Një person qëndroi në Arafat, kaloi natën në Muzdelife dhe mëngjesin e ditës së Bajramit ishte në Mina. Aty hodhi gurët në xhemre, bëri therjen e kurbanit, hoqi flokët dhe hoqi rrobat e ihramit, e më pas shkoi në Mekë dhe bëri tavafin e ifadës. A është kjo e lejuar, duke qenë se dikush i kishte thënë se nuk lejohet rruajtja dhe heqja e rrobave në Mina pa bërë tavafin e ifadës?

Përgjigje: Po, është e lejuar që të rruash flokët para ose pas tavafit të ifadës. Ajo që ka bërë ai person është sipas Sunetit, pasi Profeti (paqja qoftë mbi të!) në Haxhin e Lamtumirës veprroi në këtë mënyrë: hodhi gurët, bëri kurbanin, rruajti flokët dhe më pas bëri tavafin.

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm - Koleksioni i Parë 11/218.

Pyetje: Kur përfundon koha për tavafin e ifadës?

Përgjigje: Tavafi i ifadës fillon pas mesnatës të natës së Bajramit për të dobët dhe ata që janë në të njëjtën kategori. Nuk ka një kohë të përcaktuar për përfundimin e tij, por është e preferuar që të bëhet sa më shpejt të jetë e mundur, duke zgjedhur kohë më pak të ngarkuara për t'ia lehtësuar vetes

dhe për të shmangur lëndimin e vetes dhe të tjerëve.

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm - Koleksioni i Parë 11/227.

Pyetje: Nëse një haxhi harron një xhiro të tavafit të ifadës dhe e kupton vetëm pasi del nga xhamia, çfarë duhet të bëjë? Dhe nëse këtë e ka kuptuar pas liritimit të parë nga ihrami bazuar në rregullin që tavafi është një prej dy riteve pas të cilëve realizohet lirimi i parë nga ihrami?

Përgjigje: Nëse ka kaluar shumë kohë, duhet ta përsërisë të gjithë tavafin. Nëse nuk ka kaluar shumë kohë, mjafton të bëjë vetëm atë xhiro që ka harruar.

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm - Koleksioni i Parë 11/253.

Pyetje: Nëse dikush nuk bëri sa'jin pas tavafit të ifadës deri pas perëndimit të diellit ditën e fundit të teshrikut, cili është gjykimi për këtë? Dhe cili është gjykimi nëse dikush bën sa'jin pas perëndimit të diellit në ditën që ka bërë tavafin ose pas ditëve të teshrikut?

Përgjigje: Sa'ji yt është i vlefshëm edhe nëse bëhet në fund të ditëve të teshrikut apo pas ditëve të teshrikut. Nuk është kusht që sa'ji të vijë menjëherë pas tavafit, edhe pse është më e

përsosur të bëhet menjëherë pas tij, sepse kështu e bënte Profeti (paqja qoftë mbi të!).

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm - Koleksioni i Parë 11/262.

Pyetje: A duhet të rruaj flokët sërish pas lirimit të plotë nga ihrami, nëse i kam rruar ato në lirimin e parë pas hedhjes së guralecëve?

Përgjigje: Jo, nuk është obligim dhe as e rekomanduar të rruash apo shkurtosh flokët pas lirimit të plotë nga ihrami, nëse e ke bërë këtë në lirimin e parë (të vogël) pas hedhjes së gurëve. Sepse ky veprim është pjesë e riteve të Haxhit dhe konsiderohet adhurim dhe adhurimet përcaktohen vetëm me shpallje. Nuk vërtetohet që Profeti (paqja qoftë mbi të!) i ka rruar apo shkurtuar flokët pas lirimit të plotë. Ai e ka bërë këtë vetëm pas lirimit të parë. Ai ka thënë:

«خذوا عني مناسككم» .

“Merrni prej meje ritet tuaja të Haxhit.”

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm - Koleksioni i Parë 11/263.

Pyetje: Kam kryer ritet e Umres dhe pas përfundimit të tyre jam kthyer në vendlindjen time. Meqë e kam vendosur, me ndihmën e Allahut, të kryej Haxhin këtë vit, a jam i detyruar të bëj kurban (hedj) apo jo? Allahu ju shpërbleftë!

Përgjigje: Sipas shumicës së juristëve të Islamit, nuk je i detyruar të bësh kurban, sepse ti nuk i ke bashkuar Umren dhe Haxhin në të njëjtin udhëtim. Ti the se je kthyer në vendin tënd pasi e ke kryer Umren në muajin Sheval të vitit 1395 h., dhe nuk ke qëndruar në Mekë për të kryer Haxhin.

Ndërkohë disa juristë mendojnë se ti je i detyruar të bësh kurban (hedj) nëse kryen Haxhin brenda të njëjtit vit, edhe nëse je kthyer në vendin tënd apo më larg, për shkak të përgjithësisë së fjalës së Allahut:

{فمن تمتع بالعمرة إلى الحج فما استيسر من الهدي}

"Ai që prej jush kryen umren deri në haxh, le të therë kurban, sipas mundësisë."¹ Por fetvaja dhe praktika në këtë çështje bazohet në mendimin e shumicës, që nuk e bën të detyrueshëm kurbanin në këtë rast.

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm - Koleksioni i Parë 11/366.

Pyetje: "Cili është gjykimi për dikë që harroi të presë flokët pas përfundimit të Haxhit dhe u kujtua vetëm pas një kohe të gjatë?"

Përgjigje: Rruarja ose shkurtimi i flokëve është pjesë e detyrueshme e ritetve të Haxhit dhe Umres. Kush e harron, është i detyruar ta bëjë kur e kujton. Nëse ai ka pasur marrëdhënie intime para se të

¹ [Bekare: 196]

rruante apo të shkurtonte flokët, duhet të japë fidje (shpagim) për marrëdhënien intime, një dele e vlefshme për kurban, e cila duhet të theret në Mekë dhe t'u shpërndahet të varfërve në vendin e shenjtë, sepse personi nuk e ka plotësuar lirimin e plotë nga ihrami i Haxhit dhe marrëdhëniet intime para këtij lirimi bëjnë që shpagesa të jetë e detyrueshme. Po ashtu edhe lirimi nga ihrami i Umres nuk është plotësuar.

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm - Koleksioni i Dytë 10/204.

Pyetje: A mund ta zëvendësojë tavafi i mbërritjes (kudum) tavafin e ifadës për një që e kryen Haxhin e Kiranit?

Përgjigje: Tavafi i mbërritjes nuk e zëvendëson tavafin e ifadës as për atë që bën Haxh Kiran, as për atë që bën Haxh Ifrad, sepse nuk është koha e duhur për tavafin e ifadës. Tavafi i ifadës është një shtyllë kryesore e Haxhit, që nuk plotësohet pa të, dhe koha e tij është pas qëndrimit në Arafat dhe largimit nga Muzdelifeja. Ndërsa tavafi i mbërritjes është Sunet, kush dëshiron e bën, kush dëshiron e lë.

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm - Koleksioni i Dytë 10/217.

Pyetje: A mund të autorizoj dikë tjetër që të kryejë për mua Tavafin e Ifadës dhe të Lamtumurës,

nëse nuk mund të kthehem në Mekë për shkak të moshës së shtyrë dhe dobësisë fizike?

Përgjigje: Nuk lejohet autorizimi në kryerjen e Tavafit të Ifadës apo të Lamtumirës. Ai që është i pafuqishëm, duhet ta kryejë tavafin në karrocë. Andaj siç e kemi theksuar në fetva është e domosdoshme të shkoni vetë në Mekë. Suksesi është në Dorën e Allahut. Paja dhe bekimet e Allahut qofshin mbi Muhamedin, familjen dhe shokët e tij.

Fetvatë e Komisionit të Përherëshëm - Koleksioni i Dytë 10/271.

Ditët e Teshrikut dhe hedhja e gurëve te Xhemeratet

Pyetje: Çfarë duhet të bëjë ai që i ka hedhur gurët në Xhemerat paradite në ditën e dytë të Kurban Bajramit dhe më pas mësoi se koha e hedhjes është pas drekës?

Përgjigje: Ai që i ka hedhur gurët para mesditës në ditën e dytë të Kurban Bajramit, duhet t'i përsërisë ato pas mesditës së po asaj dite. Nëse e mëson gabimin e tij vetëm ditën e tretë ose të katërt, i përsërit hedhjet pas mesditës së atyre ditëve, para se të bëjë hedhjen për ditën që ndodhet në të. Nëse e mëson vetëm pas perëndimit të diellit të ditës së katërt, atëherë nuk ka mundësi të hedhë më, dhe ka për detyrë një kurban që të theret në në vendin e shenjtë dhe të shpërndahet për të varfrit.

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm - Koleksioni
i Parë 11/273.

Pyetje: Cili është kuptimi i fjalës së Allahut:
"Kush përshpejton në dy ditë, nuk ka mëkat"? Si
dhe një shpjegim të asaj që përmban ky varg!¹

Përgjigje: Allahu i Madhëruar thotë:

{واذكروا الله في أيام معدودات فمن تعجل في يومين فلا إثم عليه ومن تأخر
فلا إثم عليه لمن اتقى}

"Përmendeni Allahun në ditë të numëruara.
Kush përshpejton në dy ditë, nuk ka mëkat për të,
dhe kush vonon, nuk ka mëkat për të nëse është i
devotshëm." Ajeti [Bekare: 203]. Ditët e numëruara
këtu janë tri ditët e teshrikut: dita e 11-të, 12-të dhe
13-të e Dhul-Hixhjes. Kush largohet nga Minaja
pas hedhjes së gurëve në ditën e 12-të pas mesditës
para perëndimit të diellit, konsiderohet se është
përshpejtuar. Kush qëndron deri në ditën e 13-të
dhe i hedh gurët e asaj dite, konsiderohet se është
vonuar (ka qëndruar pas), dhe kjo është më e mirë,
sepse përputhet me atë që bëri Profeti (paqja qoftë
mbi të!).

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm - Koleksioni
i Parë 11/297.

Pyetje: A lejohet që kompensimi i hedhjes së
gurëve të bëhet në mëngjesin e ditës së dytë të

¹ [Bekare: 203]

teshrikut, apo duhet bërë pas mesditës së bashku me hedhjen e gurëve të ditës pasuese?

Përgjigje: Hedhja e gurëve në ditët e teshrikut nuk është e vlefshme përpara mesditës, sepse Profeti (paqja qoftë mbi të!) nuk i ka hedhur asnjëherë gurët para mesditës, dhe ka thënë:

«خذوا عني مناسككم» .

“Merrni prej meje ritet tuaja.” Kush e humb hedhjen e një dite, le ta bëjë atë ditën pasuese pas mesditës, duke filluar me gurët e ditës së mëparshme, pastaj të kalojë te hedhja e ditës aktuale.

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm - Koleksioni i Dytë 10/189.

Pyetje: Kam kryer Haxhin një vit dhe kam hedhur gurët në ditën e dytë para mesditës. A kam ndonjë detyrim për këtë, pasi nuk e kam ditur rregullin?

Përgjigje: Hedhja e gurëve para mesditës në ditët e teshrikut nuk është e vlefshme, sepse Profeti (paqja qoftë mbi të!) nuk i ka hedhur gurët veçse pas mesditës, dhe ka thënë:

«خذوا عني مناسككم» ,

“Merrni prej meje ritet tuaja.” Për rrjedhojë, ke detyrim të japësh fidje (kurban) për këtë shkelje, një dele e vlefshme për kurban, që duhet të theret

në Mekë dhe t'u shpërndahet të varfërve të vendit të shenjtë, pa ngrënë vetë prej saj.

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm - Koleksioni i Dytë 10/293.

Pyetje: Një person harroi dhe mori me vete disa gurë që i kishte marrë nga Minaja, dhe i është thënë se kush merr gurë nga Minaja, duhet t'i kthejë sërish në Mekë. Ju lutem na informoni.

Përgjigje: Ai që ka marrë me vete disa gurë nga gjuajtja e xhemerateve, nuk është i detyruar t'i kthejë në Mina, pasi nuk ka ndonjë argument që dëshmon për këtë.

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm - Koleksioni i Dytë 10/294.

Pyetje: Një person e ka gjuajtur Xhemretul-Akabenë gjatë Haxhit me 7 gurë përnjëherësh.

Përgjigje: Ai që i hedh gurët përnjëherësh duhet ta përsërisë gjuajtjen gjatë ditëve të gjuajtjes së gurëve, sepse është obligim që gurët të hidhen një nga një. Gjuajtja përnjëherësh është e barasvlefshme me gjuajtjen e vetëm një guri. Nëse nuk e përsërit gjuajtjen, është i detyruar të therë një një kurban për shkak të lënies së një obligimi të Haxhit. Kurban i duhet të jetë një dele që është e vlefshme për kurban dhe të theret në Mekë dhe të ndahet për të varfrit e vendit të shenjtë. Nëse nuk

ka mundësi të bëjë kurban, duhet të agjërojë 10-të ditë, qofshin të njëpasnjëshme apo të ndara.

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm - Koleksioni i Dytë 10/310.

Pyetje: Halla ime kreu Haxhin vitin e kaluar, por thotë se kur hidhte gurët, për shkak të turmës nuk mund të shihte ku binin gurët, në pellg apo jashtë. Ndonjëherë e shihte vendin e xhemres gjatë hedhjes. Çfarë gjykimi ka kjo situatë? Zoti ju shpërbleftë!

Përgjigje: Një nga kushtet e vlefshmërisë së gjuajtjes së gurëve është që gurët të bien brenda vendit të caktuar. Nëse është e sigurt që gurët kanë rënë në vendin e duhur dhe pastaj ka dyshuar, dyshimi nuk ka ndikim dhe hedhja është e vlefshme. Por nëse është në dyshim dhe nuk është e sigurt për rënien e gurëve në vendin e duhur, duhet të therë një kurban dhe t'i shpërndahet të varfërve të vendit të shenjtë. Nëse nuk ka mundësi, duhet të agjërojë 10-të ditë.

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm - Koleksioni i Dytë 10/311.

Pyetje: Disa haxhinj (Allahu i udhëzoftë!) gjuajnë xhemeratet me çfarë të gjejnë, këpucë, shishe uji të zbrazëta, etj. A është e pavlefshme gjuajtja e tyre për shkak të këtij veprimi, apo nuk mbajnë përgjegjësi për shkak të padijes?

Përgjigje: Nuk lejohet gjuajtja e Xhemerateve me këpucë, shishe apo me sende të tjera të ngjashme, sepse kjo nuk është e ligjësuar dhe është në kundërshtim me udhëzimin e Profetit (paqja qoftë mbi të!), i cili i gjuajti Xhemeratet me gurë të vegjël, pak më të mëdhenj se qiqrat, dhe tha:

«خذوا عني مناسككم» ،

“Merrni prej meje ritet tuaja.” Ata janë mëkatarë për këtë vepër, dhe kush i sheh duhet t’i ndalojë dhe t’i këshillojë. Megjithatë, gjuajtja e tyre nuk priset nëse e kanë bërë edhe me gurë të ligjshëm.

Fetvatë e Komisionit të Përherhshëm - Koleksioni i Dytë 10/324.

Pyetje: Disa që kryen Haxhin, gjatë ditëve të Teshrikut deshën të shpejtoheshin, ndaj gjuajtën Xhemeratet në ditën e parë dhe të dytë, pastaj u kthyen në Mekë para perëndimit të diellit të ditës së dytë dhe kaluan natën atje pa i hedhur gurët ditën e tretë. A duhet të therin ndonjë kurban për këtë?

Përgjigje: Kush i gjuan Xhemeratet në ditën e 12-të të Dhul-Hixhes dhe ka për qëllim të shpejtojë (të largohet nga Minaja), duhet të largohet para perëndimit të diellit. Në këtë rast nuk është i detyruar të hedhë gurët ditën e 13-të, qoftë kur qëndron në Mekë apo diku tjetër.

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm - Koleksioni
i Dytë 10/335.

Tavafi i Lamtumirës

Pyetje: Unë jetoj në qytetin e Xhiddes dhe shkoj shpesh në Mekë. A duhet të bëj Tavafin e Lamtumirës pas Haxhit, apo ta shtyj atë derisa të kthehem në vendin tim? Dhe a ka ndonjë shpagim për vonimin e Tavafit të Lamtumirës?

Përgjigje: Nëse ke kryer Haxhin, mos u kthe në Xhidde pa bërë Tavafin e Lamtumirës. Nëse udhëton para tavafit të lamtumirës, je i detyruar të therësh kurban në vendin e shenjtë, prej të cilit nuk duhet të hash, por ta japësh për të varfrit. Sepse Tavafi i Lamtumirës është obligim pas Haxhit, bazuar në kuptimin e përgjithshëm të hadithit që është transmetuar nga Ibën Abasi (Allahu qoftë i kënaqur me të dy!): "Profeti (paqja qoftë mbi të!) urdhëroi që veprimi i fundit i njerëzve të jetë tavafi në Qabe, nga kjo ai përjashtoi gruan me menstruacione si masë lehtësuese." Ky hadith është unanimisht i saktë. Duhet gjithashtu të pendohesh tek Allahu për daljen nga Meka drejt Xhiddes para Tavafit të Lamtumirës.

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm - Koleksioni
i Parë 11/303.

Pyetje: A lejohet që një Haxhi të shkojë në qytetin e Taifit gjatë ditëve të Minasë dhe pas 20-të ditësh të kthehet për të bërë Tavafin e Lamtumurës?

Përgjigje: Nuk lejohet që ai që ka kryer Haxhin të udhëtojë, derisa të përfundojë të gjitha veprat dhe ritet e Haxhit, përfshirë Tavafin e Lamtumurës.

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm - Koleksioni i Parë 11/307.

Pyetje: A janë të detyruara të bëjnë Tavafin e Lamtumurës gratë me menstruacione dhe lehonat? Po të sëmuret dhe ata që nuk kanë mundësi?

Përgjigje: Gratë me menstruacione dhe lehonat nuk janë të detyruara të bëjnë Tavafin e Lamtumurës. Ndërsa i paafti ose i sëmuri bën tavafin, duke u mbajtur (duke e bartur dikush tjetër), bazuar në thënien e Profetit (paqja qoftë mbi të!):

« لا ينفرن أحد منكم حتى يكون آخر عهده بالبيت » ،

“Të mos largohet askush prej jush, derisa të jetë gjëja e fundit (që bën) tavafi në Qabe.” Bazuar po ashtu në atë që është transmetuar në dy Sahihët nga Ibën Abasi (Allahu qoftë i kënaqur me të dy ata!): “U urdhëruan njerëzit që gjëja e fundit e tyre të ishte tavafi në Qabe, përveç gruas me menstruacione, të cilën e përjashtoi nga detyra si masë lehtësuese për të.” Në një hadith tjetër thuhet se lehona është e

barabartë me gruan me menstruacione, pra nuk e ka detyrim tavafin e lamtumurës.

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm - Koleksioni i Parë 11/307.

Pyetje: Gjatë Tavafit të Lamtumurës u sëmura dhe ndalova së bëri tavafin, ndërsa shokët e mi e përfunduan tavafin. Pasi përfunduan, shkova me njërin prej tyre për të përfunduar pjesën që më kishte mbetur, por harrova një xhiro dhe këtë e kuptova vetëm pasi u ktheva në vendlindje. A jam i detyruar të shpaguaj apo diçka tjetër?

Përgjigje: Nëse je i sigurt që ke lënë një xhiro nga Tavafi i Lamtumurës, atëherë je i detyruar të japësh fidje, që është therja e një deleje në Mekë që plotëson kriteret e kurbanit dhe shpërndahet për të varfrit e vendit të shenjtë. Nëse nuk ke mundësi për ta dhënë fidjen (shpagimin), atëherë agjëro dhjetë ditë.

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm - Koleksioni i Dytë 10/126.

Pyetje: Kam bërë Haxh dhe ditën e dytë të teshrikut bëra tavafin e lamtumurës pas ikindisë, por qëndrova në Mekë atë natë dhe udhëtova drejt Taifit në mëngjesin tjetër. A është i vlefshëm tavafi që bëra me familjen time apo na duhet ta përsërisim? Apo kemi ndonjë detyrim? Na informoni Allahu ju shpërbleftë!

Përgjigje: Kush ka bërë Tavafin e Lamtumurës dhe qëndron në Mekë pak kohë pas tij, nuk ka nevojë ta përsërisë. Por nëse qëndrimi pas tavafit është i gjatë, atëherë është e detyrueshme përsëritja e tavafit. Meqë keni bërë tavafin pas ikindisë dhe keni udhëtuar mëngjesin e ditës tjetër pa e përsëritur tavafin, atëherë secili nga ju është i detyruar të japë një kurban që i plotëson kriteret e kurbanit, të theret në Mekë dhe të shpërndahet për të varfrit e vendit të shenjtë. Por nëse ndonjë grua me ju ka qenë me menstruacione apo lehonë, ajo nuk është e detyruar të bëjë Tavafin e Lamtumurës.

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm - Koleksioni i Dytë 10/337.

Pyetje: Gruaja ime kreu Haxhin e temettuit vitin e kaluar dhe i përmbushi të gjitha ritet, përveç Tavafit të Lamtumurës, sepse i kishte ardhur cikli. Babai im e çoi në Qabe dhe ajo hyri dhe e pa Qaben e Shenjtë. Cili është gjykimi për këtë? Allahu ju shpërbleftë!

Përgjigje: Gruaja me menstruacione lirohet nga detyrimi i Tavafit të Lamtumurës dhe ajo nuk ka asgjë për të bërë, sipas fjalës së Ibën Abbasit, (Allahu qoftë i kënaqur me të!): "Njerëzve u është urdhëruar që veprimi i fundit i tyre të jetë tavafi në Qabe, me përjashtim të gruas me cikël." Po ashtu Aishja, (Allahu qoftë i kënaqur me të!), ka thënë:

«حاضت صفيه بنت حبي بعد ما أفاضت قالت: فذكرت ذلك لرسول الله صلى الله عليه وسلم فقال: أحابستنا هي؟ قلت: يا رسول الله: إنها قد أفاضت وطافت بالبيت ثم حاضت بعد الإفاضة قال: فلتنفر إذا»

"Safijjes i erdhën menstruacionet pasi kreu Tavafin e Ifadës. Ia përmenda këtë Profetit (paqja qoftë mbi të!) dhe ai tha: 'A do të na vonojë ajo?' I thashë: 'Ajo e ka kryer Tavafin e Ifadës, pastaj i erdhën menstruacionet.' Tha: 'Atëherë le të niset.'"

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm - Koleksioni i Dytë 10/342.

Pyetje: Nëse dikush hyn në Mekë pa qëllim për Haxh apo Umre dhe pastaj del prej saj, a i duhet të bëjë Tavafin e Lamtumirës? Po nëse dikush bën Umre dhe qëndron një ose dy ditë në Mekë, a i duhet Tavafi i Lamtumirës? Dhe a ka ndonjë tavaf të quajtur "Tavafi i Lamtumirës" të transmetuar nga Profeti (paqja qoftë mbi të!) apo çdo tavaf që bëhet dhe pas të cilit njeriu largohet nga Meka, mund të quhet "Tavaf i Lamtumirës"? Na informoni Allahu ju shpërbleftë me Xhenet? Amin!

Përgjigje: Tavafi i Lamtumirës është detyrim vetëm për haxhiun që synon të udhëtojë nga Meka pas përfundimit të Haxhit, sipas hadithit të Ibën Abbasit, Allahu qoftë i kënaqur me të dy:

"Njerëzve u është urdhëruar që veprimi i fundit i tyre të jetë tavafi në Qabe, përveç gruas me menstruacione."

Kjo vlen edhe për lehonën. Sa i përket atij që nuk është haxhi, nuk është i detyruar të bëjë tavaf lamtumire, sipas mendimit më të saktë, sepse Profeti (paqja qoftë mbi të!) nuk e ka urdhëruar për këtë umrexhiun. Tavafi i Lamtumirës është adhurim dhe veprim, ndaj duhet bërë patjetër nijeti për të. Profeti (paqja qoftë mbi të!) ka thënë:

«إِنَّمَا الْأَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ وَإِنَّمَا لِكُلِّ امْرِئٍ مَا نَوَى»

"Padyshim punët varen nga nijeti dhe secilit i takon ajo që ai ka bërë nijet." Allahu është më i Dijshmi.

Fetvatë e Komisionit të Përherhshëm - Koleksioni i Dytë 10/344.

Pyetje: A lejohet të bëhen disa blerje të nevojshme pas Tavafit të Lamtumirës, dhe nëse dikush blen pas tavafit, a ka ndonjë gjynah?

Përgjigje: Është e detyrueshme që Tavafi i Lamtumirës të jetë akti i fundit i haxhiut në Mekë. Por, nëse dikush qëndron pak kohë për të pritur shokët apo për të marrë bagazhet apo për të blerë diçka të nevojshme, nuk ka ndonjë problem.

Fetvatë e Komisionit të Përherhshëm - Koleksioni i Dytë 10/345.

Pyetje: Një njeri nga banorët e Xhiddes bëri Tavafin e Lamtumirës ditën e 12-të dhe pastaj shkoi në Mina për të hedhur gurët. A është i vlefshëm

tavafi i tij, meqë e bëri para hedhjes së gurëve? A ka ndonjë detyrim ky?

Përgjigje: Kush e kryen Tavafin e Lamtumurës para hedhjes së gurëve, kjo nuk i pranohet, sepse Tavafi i Lamtumurës duhet të jetë patjetër vepra e fundit e haxhit. Përderisa ai ka udhëtuar para se ta përsërisë Tavafin e Lamtumurës pas hedhjes së gurëve, atëherë ai duhet ta shpaguajë këtë me therje të një kurbanit në Mekë dhe tua shpërndajë fukarenjve të Haremit duke mos ngrënë vet asgjë prej tij. Kafsha (delja) duhet t'i plotësojë kriteret e kurbanit. Por, nëse nuk ka mundësi të ther kurban, atëherë agjëron dhjetë ditë.

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm - Koleksioni i Dytë 10/345.

Pyetje: Konsiderimi i ujit të Zemzemit si një ujë që ka shumë veti. A ka ndonjë hadith autentik për këtë çështje?

Përgjigje: Uji i Zemzemit është uji më i nderuar në tokë. Më i sakti nga hadithet që flasin për vlerën e tij është ai që transmetohet në Sahihun e Muslimit, ku Profeti (paqja qoftë mbi të!) ka thënë për Zemzemin:

«إنها مباركة وإنها طعام طعم» .

“Është i bekuar dhe është ushqim që ushqen.” Ebu Daudi ka shtuar me zinxhir të saktë transmetimi:

«وشفاء سقم» ،

“Dhe shërim për sëmundjen.” Gjithashtu është transmetuar nga Profeti (paqja qoftë mbi të!) se ka thënë:

«ماء زمزم لما شرب له.»

“Uji i Zemzemit është për atë që pihet.”¹ E transmetojnë këtë Imam Ahmedi, Ibën Maxheh dhe të tjerë.

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm - Koleksioni i Dytë 10/168.

Fetvatë që lidhen me vizitën në Medinen e Profetit (paqja qoftë mbi të!)

Pyetje: Nëse kam qëllim të kryej Umren në Ramazan, inshaAllah, dhe të vizitoj Medinën e Profetit (paqja qoftë mbi të!), çfarë më këshilloni?

Përgjigje: Është e ligjshme të udhëtosh për të vizituar Xhaminë e Profetit (paqja qoftë mbi të!), jo për të vizituar varrin e tij apo të ndonjë varri tjetër, sepse Profeti (paqja qoftë mbi të!) ka thënë:

«لا تشد الرحال إلا إلى ثلاثة مساجد: المسجد الحرام، ومسجدي هذا، والمسجد الأقصى»

“Nuk ndërmerret udhëtim përveçse për në tri xhami: Xhaminë e Shenjtë (në Mekë), Xhaminë time dhe Xhaminë el-Aksa.” Megjithatë, është e rekomanduar që ai që viziton Xhaminë e Profetit (paqja qoftë mbi të!) t’i përshëndesë Profetin dhe

¹ Pra, uji zemzem shërben për realizimin e çfarëdo qëllimi për të cilin pihet.

shokët e tij; Ebu Bekrin dhe Umerin (Allahu qoftë i kënaqur me ta!). Po ashtu është e ligjshme vizita e varrezave të Bekiës, e dëshmorëve, lutja për ta, kërkitimi i mëshirës për ta, përkujtimi i vdekjes dhe jetës pas saj, si dhe vizita e Xhamisë së Kubasë për të falur namaz aty, sipas haditheve që e përmendin këtë.

Fetvatë e Komisionit të Përhershëm - Koleksioni i Parë 11/78.

Pyetje: A është e detyrueshme për haxhinjtë, burra e gra, të vizitojnë varrin e Profetit (paqja qoftë mbi të!), varrezën e Bekiës, Uhudin dhe Kubanë, apo kjo vlen vetëm për burrat?

Përgjigje: Nuk është e detyrueshme për haxhinjtë – burra apo gra – të vizitojnë varrin e Profetit (paqja qoftë mbi të!) apo Bekiën. Përkundrazi, është e ndaluar të udhëtosh për të vizituar varret në përgjithësi, dhe kjo është e ndaluar për gratë edhe pa udhëtuar, sepse Profeti (paqja qoftë mbi të!) ka thënë:

«لا تشد الرحال إلا إلى ثلاثة مساجد: مسجدي هذا، والمسجد الحرام، والمسجد الأقصى»

“Nuk ndërmerret udhëtim përveçse për në tri xhami: Xhaminë time, Xhaminë e Shenjtë dhe Xhaminë el-Aksa.” Ky hadith është unanimisht i saktë. Gjithashtu, ai (paqja qoftë mbi të!) ka mallkuar gratë që vizitojnë varret. Mjafton që gratë

të falen në xhaminë e Profetit dhe të shtojnë salavatet për të, qoftë në xhami apo diku tjetër.

Fetvatë e Komisionit të Përherëshëm - Koleksioni i Parë 11/362.

Pyetje: Kam një vëlla që udhëzon haxhinjtë dhe umrexhinjtë që vijnë në Medinen e Ndritur në disa vende, për t'i vizituar ata, disa prej të cilave janë jo të ligjshme, dhe ai merr shpërblim financiar për këtë. A është e lejuar kjo vepër?

Përgjigje: Kjo vepër që bën vëllai yt, duke i çuar haxhinjtë dhe umrexhinjtë në vende që nuk është e lejuar të vizitohen, është vepër e ndaluar. Paratë që merr për këtë janë fitim i ndaluar (haram), dhe ti duhet ta këshillosh që ta braktisë këtë punë.

Fetvatë e Komisionit të Përherëshëm - Koleksioni i Dytë 10/390 version i shkurtuar.

Përmbajtja

Fetvatë rreth Haxhit, Umres dhe Vizitës.....	2
të cilat u nevojiten shpesh atyre që kryejnë Umren.	2
Së pari: Fetva të Përgjithshme.....	2

sq408v2.0 - 06/09/2026